

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΚΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Ζ'

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 562

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

✱

Έν Αθήναις, 14 Ἀπριλίου 1891

✱

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Έν Αθήναις	φρ.	8.—
Ταῖς ἐπαρχίαις	"	8.50
Έν τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	15.—
Έν Ρωσίᾳ	ροῦβλ.	6.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διμυλλίου Ζολᾶ : ΣΕΛΙΣ ΕΡΩΤΟΣ. — *A. Matthey* : Ἡ ΒΡΑΣΙΛΙΑΝΗ, (Μετὰ εἰκόνων). — *Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίτσις* : ΙΣΠΑΝΙΑ. — *Μήτσου Χατζοπούλου* : ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΣ (τέλος). — ΥΓΙΕΙΝΗ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμματοσήμων καὶ χαρτονομισμάτων παντός ἔθνους, διὰ τοκομεριδίων ἑλληνικῶν δανείων καὶ τραπέζων, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΑΙΜΥΛΙΟΥ ΖΟΛΑ ΣΕΛΙΣ ΕΡΩΤΟΣ

Καὶ ὁλοὲν ἀπεμακρύνετο τῆς θύρας ὡς ἀμήχανος καὶ δειλός.

Ἐπειτα, ἐπειδὴ ὁ ἀββᾶς ἀνύψου τὴν φωνήν, κατελήφθη ὑπὸ τσαύτης ἀδυναμίας, ὥστε ἐδέησε νὰ καθήσῃ καὶ αὐθις πρὸ τῆς ἡδὴ ἀποσκευασθείσης τραπέζης. Σύρας δὲ μίαν ἐφημερίδα ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ ἐνδόματός του,

— Θὰ σοῦ κάμω, εἶπε, ἓνα μικρὸ ἀμαξάκι.

Ἀμέσως ἡ Ἰωάννα ἐσιώπησε, καὶ δὲν ἐπέμενε πλέον νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν κοιτῶνα, ἡ δὲ ἐπιδειξιότης τοῦ κυρίου Ραμβόδου ἐπροκάλει τὸν θαυμασμόν της, διότι παρήγεν ἐξ ἐνός φύλλου χάρτου ὅλα τὰ εἶδη τῶν παιγνιδίων, κατασκευάζων ἀλέκτορας, πλοιάρια, πῖλους ἐπισκόπων, ἀμαξία, κλωθία, καὶ ἄλλα τινά. Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ταύτην οἱ δάκτυλοί του διπλόνοντες τὸν χάρτην ἔτρεμον καὶ δὲν κατώρθου νὰ ἐπιτυγχάνῃ τὰς λεπτοτέρας διπλώσεις, καὶ εἰς τὸν ἐλάχιστον θόρυβον, ὅστις ἐξήρχετο ἐκ τοῦ παρακειμένου θαλάμου, ἐταπείνου τὴν κεφαλὴν. Ἐντοσοῦτῳ ἡ Ἰωάννα, μεγάλως ἐνδιαφερομένη, ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς τραπέζης πλησίον του.

— Ὑστερα θὰ μοῦ κάμῃς καὶ ἓνα πετεινὸ διὰ νὰ τὸν ζεύξω εἰς τὸ ἀμαξί...

Εἰς τὸ βᾶθος τοῦ θαλάμου ὁ ἀββᾶς Ἰστατο ὄρθιος ἐν τῷ σκιάφωτι, τὸ ὅποιον εἰσήρχετο διὰ τοῦ φεγγίτου εἰς τὸν κοιτῶνα. Ἡ Ἑλένη εἶχε καταλάβει τὴν συνήθη αὐτῆ στάσιν ἔμπροσθεν τοῦ λυχνοστάτου, καὶ ἐπειδὴ ἐκάστην τρίτην δὲν ἐκωλύετο ποσῶς ἐκ τῶν φίλων της εἰργάζετο καὶ δὲν ἔβλεπέ τις εἰμὴ τὰς ὠχρὰς αὐτῆς χεῖρας νὰ ράπτωσι μικρὸν παιδικὸν σκούφον, κάτωθεν τοῦ κύκλου τῆς ζωηρᾶς λάμπης.

— Ἡ Ἰωάννα δὲν πιστεύω νὰ σὰς δίδῃ πλέον καμμίαν ἀνησυχίαν ; ἠρώτησεν ὁ ἀββᾶς.

Ἐκείνη ἐταπείωσε τὴν κεφαλὴν πρὶν ἢ ἀπαντήσῃ.

— Ὁ ἰατρὸς μὲ τὸ διαβεβαίωσέν, δὲν πρέπει ὅμως νὰ μείνω ἐντελῶς ἡσυχος, ἀλλ' ἡ ἀγάπη μου ἡ Ἰωάννα ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ ἦνε πολὺ νευρική. Χθὲς ἀκόμη τὴν εὗρηκα σχεδὸν ἀγνώριστον ἐπὶ τοῦ καθίσματός της.

— Ἴσως ἄλλοίπερ ἐξ αὐτῆς ἡ γύμνασις, ἐπανέλαβεν ὁ ἱερεὺς, παρὰ πολὺ κλειέσθε, δὲν διάγετε τὸν βίον σας δεόντως, καθὼς κάμνει ὅλος ὁ κόσμος.

Ἐσιώπησε καὶ ἐπεκράτησε βραχεῖα σιωπὴ, ἀναμφιβόλως εὗρηκε τὸν σύνδεσμον, τὸν ὅποιον ἐζήτηι ἀλλ' ἐνφ

ἤθελε νὰ ὀμιλήσῃ ἐφαίνετο σκεπτόμενος, ἔλαβε καθίσμα καὶ ἐκάθησε πλησίον αὐτῆς λέγων :

— Προσφιλὴς μου κόρη, ἀκουσον ἐπιθυμῶ νὰ συνδιαλεθῶ σοβαρῶς μαζὶ σου, καὶ αὐτὸ τὸ εἶχα σκεφθῆ πρὸ πολλοῦ. Ἡ ζωὴ, τὴν ὅποιαν διάγεις, δὲν εἶνε καλὴ, δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν ἡλικίαν σου νὰ μονάζῃς, ὡς πράττεις σήμερον, καὶ αὐτὴ ἡ παραίτησίς σου εἶναι χειροτέρα μᾶλλον διὰ τὸ τέκνον σου, παρὰ δι' ἐσέ. Ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχουσιν ἀπειροὶ κίνδυνοι, τῆς ὑγείας φερ' εἶπεῖν, καὶ ἄλλοι ἀκόμη.

Ἡ Ἑλένη ἤγειρε τὴν κεφαλὴν μὲ ἤθος τι ἐκπλήξεως.

— Τί θέλετε νὰ μοῦ εἰπῆτε, φίλε μου ; ἠρώτησε.

— Θεέ μου ! γνωρίζω πολὺ ὀλίγον τὰ τοῦ κόσμου, ἐξηκολούθησεν ὁ ἱερεὺς μὲ ἐλαφρὰν ἀμηχανίαν, ἐν τοσοῦτῳ γνωρίζω ὅτι μία γυνὴ ἐν τῷ κόσμῳ εὐρίσκεται ἀρκετὰ ἐκτεθειμένη, ὅταν μένη ἀνευ ὑποστηρίγματος. Τέλος, εἶσαι ἐντελῶς μόνη, καὶ ἡ μοναξιά αὐτὴ εἰς τὴν ὅποιαν βυθίζεσαι δὲν εἶναι καλὴ, πιστευσόν με. Θὰ ἔλθῃ τότε ἡμέρα καθ' ἣν θὰ ὑποφέρῃς σπουδαίως.

— Ἀλλ' ἐγὼ δὲν παραπονοῦμαι διόλου, ἀπεναντίας εἶμαι ἐξαίρετα οὕτω, ἀνέκραξε μετὰ τινος ζωνρότητος.

Ὁ γέρον ἱερεὺς ἐκίνησεν ἠρέμα τὴν ὀγκώδη κεφαλὴν του.

— Βεβαίως σήμερον εἶσαι ἐξαίρετα, αἰσθάνεσαι τὸν ἑαυτὸν σὺ ἀρκετὰ εὐτυχῆ. Τὸ ἐννοῶ. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς καταφερείας τῆς ἀπομονώσεως καὶ τοῦ ρεμβασμοῦ ποτὲ δὲν γνωρίζεις τις ποῦ θὰ φθάσῃ... ὦ ! σὲ γνωρίζω, εἶσαι ἀνίκανος νὰ πράξῃς τὸ κακόν... Ἀλλὰ εἶναι δυνατόν γρήγορα ἢ ἀργὰ ἐν τῷ κόσμῳ νὰ ἀπωλέσῃς τὴν ἡσυχίαν σου. Μίαν πρωτὴν θὰ ἦναι πλέον ἀργά... ἡ θέσις τὴν ὅποιαν θὰ καταλαβῆθῃ βραδύτερον ὑπὸ αἰσθήματος ὀδυνηροῦ καὶ ἀνεκφράστου.

Ἐν τῇ σκιά ἐρύθημα ἐχρωμάτισε τὰς παρειὰς της ἀνεγίνωσκε λοιπὸν ὁ ἀββᾶς ἐν τῇ καρδίᾳ της ; ἐγνώριζε λοιπὸν τὴν ταραχὴν, ἣτις ἐπλημμύριζεν ἐντὸς της ; τὴν ἐνδόμυχον αὐτὴν ταραχὴν, ἣτις κατέλαβε τὴν καρδίαν της ὀλόκληρον, καὶ τὴν ὅποιαν ἀπέφυγε μέχρι τοῦδε νὰ ἐκδηλώσῃ ;

Τὸ χειροτέχνημα αὐτῆς ὀλισθήσασιν κατέπεσεν ἐπὶ τῶν γονάτων της, καὶ νωθρότης ἤρχισε νὰ τὴν καταλαμβάνῃ, καὶ προσεδόκα ὑπὸ τοῦ ἱερέως ὅτι προσδοκᾷ ὁ ἔνοχος εὐλαθῆς, ὅστις τέλος ἔρχεται εἰς μετάνοιαν, καὶ ὁμο-

λογοῖ φανερά πρὸς αὐτὸν τὰς ἀμαρτίας, τὰς ὁποίας ἔκρυπτεν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας του. Ἐπειδὴ ἐγνώριζε τὸ πᾶν, ἠδύνατο νὰ τὴν ἐρωτήσῃ, καὶ προητοιμάζετο πῶς νὰ ἀποκριθῇ.

— Ἀφίεμαι εἰς τὴν προστασίαν σας, ἀγαπητέ μοι φίλε, ἐπιθύρῃσεν αὐτὴ. Γνωρίζετε καλῶς ὅτι πάντοτε σὰς ὑπακούω.

Τότε ὁ ἱερεὺς ἐσιώπησεν ἐπὶ τινὰς στιγμάς. Εἶτα βραδέως καὶ σοβαρῶς,

— Κόρη μου, σὲ συμβουλεύω νὰ ὑπανδρευθῇς.

Καὶ πάλιν ἐκείνη παρέμεινεν ἀναυδος, μὲ τὰς χεῖρας ἀκινήτους ὡς ἐκ τῆς ναρκώσεως, τὴν ὁποίαν τῇ εἶχεν ἐπιφέρει τοιαύτη συμβουλή· ἐπερίμενε νὰ τῇ εἴπῃ καὶ ἄλλας· ἔπαυσε νὰ αἰσθάνηται.

Ἐντοσούτῳ ὁ ἄββας ἐξηκολούθει νὰ ἐξαίρη τοὺς λόγους, οἱ ὅποιοι ἔπρεπε νὰ ἀναγκάσωσιν αὐτὴν νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸν γάμον.

— Συλλογίσου καλὰ, ὅτι εἶσαι ἀκόμη νέα, καὶ ὅτι δὲν θὰ δυνηθῇς ἐπὶ πολὺ νὰ παραμείνης εἰς τὴν μεμονωμένην ταύτην γωνίαν τῶν Παρισίων, μόλις τολμῶσα νὰ ἐξέλθῃς, ἀγνοοῦσα τὰ τῆς ζωῆς. Πρέπει νὰ ἐπανέλθῃς εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον, ἐπὶ ποιῆθῃ τοῦ νὰ λυπηθῇς πικρῶς βραδύτερον διὰ τὸν μονήρη τοῦτον βίον. Ἴσως δὲν βλέπεις τὸν κίνδυνον τοιοῦτου φυλακισμοῦ, οἱ φίλοι σου ὅμως τὸν βλέπουν· βλέπουν τὴν ὠχρότητα σου καὶ ἀνησυχοῦν.

Ἐσταμάτα δὲ εἰς ἐκάστην φράσιν, ἐλπίζων ὅτι ἤθελε τὸν διακόψῃ καὶ διαμφισθητῆσθαι τὴν πρότασίν του, ἀλλ' ἐκείνη παρέμεινεν ὄλως ψυχρά, ὡς ἀπολιθωθεῖσα ἐκ τῆς ἐκπλήξεως.

— Ἀναμφιβόλως ἔχεις ἐν παιδίον, ἐπανελάθεν οὗτος, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ φιλάσθενον... ἰδίως πρέπει νὰ παραδεχθῇς τὸν γάμον χάριν τῆς Ἰωάννας, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ βραχίων ἐνὸς ἀνδρὸς θὰ γίνῃ πρόξενος μεγάλης ὠφελείας· ὦ! γνωρίζω ὅτι παρίσταται ἀνάγκη νὰ εὐρεθῇ ἀγαθός τις, ὅστις νὰ ἀναλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ πατρὸς.

Δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ ἀποπερατώσῃ τὸν λόγον του, ὠμίλησε μετὰ τινος ἐξεγέρσεως καὶ ὁρμῆς ἐκτάκτου.

— Ὅχι, ὅχι, δὲν θέλω... τί μὲ συμβουλεύετε, φίλε μου; οὐδέποτε ἀκούετε; οὐδέποτε.

Ὁλόκληρος ἡ καρδία αὐτῆς ἐξανέστη, εἶχε δὲ ταραχθῆ ἔτι μᾶλλον ὡς ἐκ τῆς ὁρμῆς τῆς ἀρνήσεώς της. Ἡ πρότασις τοῦ ἱερέως εἶχε ταραξεί τὴν ἐν τῇ καρδίᾳ της σκοτεινὴν γωνίαν, ἐν ᾗ ἀπεστρέφετο νὰ ἀναγνώσῃ, καὶ ἐν τῇ λύπῃ, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζεν, ἠννείε το μὲγεθος τοῦ πόνου της καὶ ἠσθάνετο τὴν ἑξαψὶν τῆς αἰδοῦς γυναικὸς, ἣτις βλέπει νὰ καταπίπτῃ τὸ τελευταῖον αὐτῆς ἔνδυμα. Τότε, ὑπὸ τὸ διαλάμπον καὶ μειδιῶν βλέμμα τοῦ γέροντος ἄββας, διηγωνίζετο νὰ τὸν ἀποκρούσῃ.

— Ἀλλὰ δὲν θέλω, δὲν ἀγαπῶ κανένα.

Καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνος τὴν προσέβλεπεν, ἐφαντάσθη ὅτι ἀνεγίγνωσκε τὸ ψεῦδος ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς, ἤρθη καὶ ὑπετραύλισε:

— Καὶ δὲν σκέπτεσθε, ὅτι μόλις πρὸ δέκα πέντε ἡμερῶν ἀφῆκα τὸ πένθος; ὅχι, αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατόν.

— Κόρη μου, ἀπεκρίθη ἡσυχῶς ὁ ἱερεὺς, ἐσκέφθην πολὺ, πρὶν σοὶ ὁμιλήσω. Πιστεύω, ὅτι ἡ εὐδαιμονία σου εἶναι αὐτή... μὴ ἀνησυχῇς, καὶ δὲν θὰ πράξῃς, παρὰ σύμφωνα μὲ τὴν θέλησίν σου.

Ἡ συνδιάλεξις ἔπαυσεν.

Ἡ Ἑλένη ἠγωνίζετο νὰ συγκρατῆσθαι τὴν ὁρμὴν τῆς διαμαρτυρίας, ἣτις τῇ ἀνήρχετο εἰς τὰ χεῖλη. Ἐπανελάβε τὸ χειροτέχνημά της καὶ ἔβαλεν ὀλίγας βελονιάς μὲ τὴν κεφαλὴν τεταπεινωμένην· καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιωπῆς, ἠκούετο ἡ λιγορὰ φωνὴ τῆς Ἰωάννας, ἣτις ἔλεγεν ἐν τῷ ἐστιατορίῳ:

— Δὲν ζεύγουν ποτὲ ἕναν πετεινὸν εἰς τὸ ἀμαξάκι,

ἀλλὰ ζεύγουν ἀλογα· δὲν εἰξεύρεις λοιπὸν νὰ μοῦ φτιάσῃς ἀλογα;

— Ὅχι, ἀλογα εἶναι πολὺ δύσκολον, ἀπεκρίθη ὁ κύριος Ραμβῶδος, ἀλλ' ἐὰν θέλῃς εἰμπορῶ νὰ σὲ μάθω, πῶς νὰ κατασκευάζῃς ἀμαξία.

Καὶ μέχρις ἐδῶ συνήθως ἔληγε τὸ παιγνίδιον τοῦτο.

Ἡ Ἰωάννα, μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἔβλεπε τὸν καλὸν αὐτῆς φίλον νὰ διπλῶνῃ τὸν χάρτην, εἰς ἀπειρον πλῆθος μικρῶν τετραγώνων. Εἶτα ἐδοκίμαζε καὶ αὐτὴ, ἀλλὰ ἐλάνθανετο καὶ ἐκτύπα τοὺς πόδας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, εἶχεν ἤδη ὁμως διδαχθῆ νὰ κατασκευάζῃ πλοιάρια καὶ μίτρας ἐπισκόπων.

— Βλέπεις, ἐπανελάμβανε μεθ' ὑπομονῆς ὁ κύριος Ραμβῶδος, κατ' ἀρχὰς κάμνεις τέσσαρας διπλώσεις, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀκολουθῶν τὰς ἀναστρέφεις

Πρὸ ὀλίγων στιγμῶν, ἔτεινε τὴν προσοχὴν του καὶ εἶχεν ὑποκλέψῃ ὀλίγας λέξεις, λεχθείσας ἐν τῷ γειτονικῷ θαλάμῳ. Ἐκτοτε αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἤρχισαν νὰ τρέμουν περισσότερο, ἢ γλῶσσά του περιπλέκετο εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε κατέτρωγε τὰς ἡμισείας λέξεις.

Ἡ Ἑλένη, ἣτις δὲν ἠδύνατο νὰ καταπραυῖνθῃ, ἐπανελάβε τὴν συνδιάλεξιν.

— Μοὶ λέγετε νὰ νυμφευθῶ! καὶ μετὰ τίνος; ἠρώτησεν αἰφνιδίως τὸν ἱερέα τοποθετήσασα τὸ χειροτέχνημά της ἐπὶ τοῦ λυχνοστατοῦ· ἀναμφιβόλως θὰ ἔχετε τινα ὑπ' ὄψιν, δὲν εἶναι ἀληθές;

Ὁ ἄββας εἶχεν ἤδη ἐγερθῆ καὶ περιεπάτει βραδέως, ἔκαμε νεῦμα καταφατικὸν διὰ τῆς κεφαλῆς χωρὶς νὰ σταματήσῃ.

— Λοιπὸν! ὀνομάσατε τὸ πρόσωπον, ἐπανελάθεν αὐτὴ.

Ἐπὶ τινὰ στιγμὴν ἔστη ὀρθος πρὸ αὐτῆς, εἶτα ὑψωσε ἐλαφρῶς τοὺς ὤμους ψιθυρίζων:

— Καὶ πρὸς τί, ἀφοῦ ἀρνεῖσθε;

— Ἀδιάφορον, ἐπιθυμῶ νὰ μάθω πῶς ἠδυνάμην νὰ σχηματίσω μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν, ἀφοῦ δὲν γνωρίζω;

Δὲν ἀπεκρίθη διόλου, ἴστατο πάντοτε ὀρθος καὶ ἐνητένιζεν αὐτὴν κατὰ πρόσωπον· μειδίημα ἐν μέρει ψυχρὸν ἱχνογραφήθη ἐπὶ τῶν χειλέων της, καὶ μετ' ὀλίγον διὰ φωνῆς ταπεινῆς συγκατετέθη νὰ εἴπῃ:

— Πῶς! δὲν ἔχετε μαντεύσει;

Ὅχι, δὲν ἐμάντευεν, ἀνεζήτει· ναί, ἐξεπλήττετο. Τότε τῇ ἔκαμεν ἀπλῶς νεῦμα διὰ κινήσεως τῆς κεφαλῆς, ὑποδεικνύων τὸ ἐστιατόριον.

— Αὐτόν! ἀνέκραξε διὰ φωνῆς ἐσβεσμένης.

Καὶ ἐγένετο σοβαρά. Δὲν διεμαρτύρετο πλέον ἰσχυρῶς καὶ δὲν ἔμενεν ἄλλο τι ἐπὶ τοῦ προσώπου της, εἰμὴ ἐκπλήξις καὶ θλίψις. Ἐπὶ πολὺ ἐκράτησε τοὺς ὀφθαλμοὺς τεταπεινωμένους, σκεπτική. Ὅχι, ποτὲ δὲν ἤθελε βεβαίως δυνηθῆ νὰ μαντεύσῃ, καὶ ἐν τούτοις δὲν ἠδύνατο νὰ εὐρῃ οὐδεμίαν ἀντιλογίαν· ὁ κύριος Ραμβῶδος ἦτο ἀναμφιβόλως ὁ μόνος, εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ὁποῖου ἠδύνατο νὰ θέσῃ τιμῆς τὴν ἰδικὴν της, χωρὶς οὐδένα φόβον. Ἐγνώριζε τὴν ἀγαθότητά του, καὶ δὲν κατεγέλα τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀπλότητα, ἀλλὰ μὲ ὄλην τὴν καλὴν διάθεσιν, τὴν ὁποίαν εἶχε δι' αὐτόν, ἡ ἰδέα ὅτι τὴν ἠγάπα, εἰσεχώρει εἰς τὴν καρδίαν της μετὰ μεγάλης ψυχρότητος.

Ἐν τοσούτῳ ὁ ἄββας ἐπανελάβε τὸ βᾶδισμά του ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τοῦ θαλάμου εἰς τὸ ἕτερον, καὶ ἄμα ἔφθασε πλησίον τῆς θύρας τοῦ ἐστιατορίου ἐκάλεσεν αὐτὴν ἡσυχῶς.

— Πλησίασε νὰ ἰδῇς.

Ἡ Ἑλένη ἠγέρθη καὶ παρετήρησεν.

Ὁ κύριος Ραμβῶδος μετὰ τὸ πέρας τοῦ παιγνιδίου ἔθεσε τὴν Ἰωάνναν νὰ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ καθίσματος, καὶ αὐτὸς κατ' ἀρχὰς στηριζόμενος ἐπὶ τῆς τραπεζῆς εἶχε σχεδὸν ὀλισθήσει πρὸ τῶν ποδῶν τῆς μικρᾶς

κόρης, καὶ ἔκειτο γονυκλινῆς ἐνώπιόν τῆς περιβάλλον ἀυτὴν διὰ τῶν βραχιόνων του. Ἐπὶ τῆς τραπέζης ὑπῆρχεν ἀμάρτιον ἐξευγμένον δι' ἑνὸς ἀλέκτορος, καθὼς καὶ πλοιάρια, κιβώτια, καὶ σκουφοὶ ἐπισκόπων.

— Λοιπὸν μὲ ἀγαπᾶς; ἔλεγεν οὗτος, ἐπανάλαβε ὅτι μὲ ἀγαπᾶς.

— Μάλιστα, σὲ ἀγαπᾶ πολὺ, τὸ γνωρίζεις.

Καὶ ἔταλαντεύετο φρίττων, ὡς εἰ ἐπρόκειτο νὰ κάμῃ παράτολμόν τινα ἐξομολόγησιν.

— Καὶ ἐὰν σοῦ ἐζήτουν νὰ μένῃ πάντοτε ἐδῶ πλησίον σου, τί ἤθελες μοῦ ἀποκριθῆ;

— Ὡ! ἤθελα εὐχαριστηθεὶ πολὺ, θὰ ἐπαίζαμεν μαζὶ καὶ ἡ χαρὰ μου θὰ ἦτο μεγάλη.

— Πάντοτε, ἔννοεις; νὰ μένῃ ἐδῶ, πάντοτε.

Ἡ Ἰωάννα, ἥτις εἶχε λάβει πλοιάριον, τὸ ὁποῖον μετεποίησεν εἰς πῖλον χωροφύλακος, ὑπετραύλισε:

— Νὰ ἴδοῦμεν ἂν τὸ θέλῃ καὶ ἡ μαμά.

Ἡ ἀπόκρισις αὕτη τὸν ἔρριπεν εἰς μεγάλην ἀγωνίαν, ἡ τύχη του ἐξ αὐτῆς θὰ ἀπεφασίζετο.

— Βεβαίως, ἀπεκρίθη καὶ οὗτος: ἄλλ' ἐὰν ἡ μαμά σου ἔλεγε τὸ ναί, σὺ δὲν θὰ ἔλεγες ὄχι! ἀλήθεια;

Ἡ Ἰωάννα, ἥτις ἀπετελειώσε τὸν πῖλον τοῦ χωροφύλακος, πλήρης ἐνθουσιασμοῦ, ἤρχισε νὰ τραγῶδῃ μὲ τόνον ἰδιάζοντα.

— Ὡ! ἔλεγα ναί, ναί, ναί· θὰ ἔλεγα ναί, ναί, ναί· κῦταξε λοιπὸν πόσον ὠραῖον εἶνε τὸ καπέλλο.

Ὁ κύριος Ραμβῶδος θαλχθεὶς μέχρι δακρῶν, ἀνωρθώθη ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ τὴν ἐνηγκαλίσθη, ἐνῶ αὐτὴ ἔρριψε τὰς χεῖρας περὶ τὸν τράχηλόν του. Εἶχεν ἐπιφορτίσει τὸν ἀδελφόν του νὰ ζητήσῃ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Ἑλένης, ἐνῶ αὐτὸς προσεπάθει νὰ ἐπιτύχῃ τὴν τῆς Ἰωάννας.

— Τὸ βλέπεις; ἠρώτησεν ὁ ἱερεὺς μετὰ μειδιάματος, ἡ κόρη θέλει.

Ἡ Ἑλένη παρέμενε σκυθρωπὴ· δὲν διεφιλονεῖκει πλέον· ὁ ἄββας ἐπανελάβε τὴν δημογορίαν του, καὶ ἐπέμενον ἐπὶ τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ κυρίου Ραμβῶδου.

Δὲν εἶνε πατὴρ κάλλιστος διὰ τὴν Ἰωάνναν; Καὶ αὐτὴ ἀνεγνώριζε τὸ τοιοῦτον, ὅτι δὲν ἤθελε παραδοθῆ ἐκ τύχης, ἔχουσα πλήρη ἐμπιστοσύνην πρὸς αὐτόν· καὶ ἐπειδὴ ἐτήρει σιωπὴν, ὁ ἄββας προσέθηκε μετὰ μεγάλης ταραχῆς καὶ ἀξιοπρεπείας, ὅτι ἐὰν ἐπεφορτίσθῃ νὰ προβῆ εἰς τοιοῦτον διάβημα, δὲν ἀπέβλεπε τόσο ἐπὶ τὴν εὐμερίαν τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅσον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῆς.

— Σὰς πιστεύω, γνωρίζω πόσον μὲ ἀγαπᾶτε, ἀπεκρίθη ζωνρῶς ἡ Ἑλένη· περιμεῖνατε ὀλίγον καὶ θὰ δώσω τὴν ἀπάντησιν πρὸς τὸν ἴδιον ἐπὶ παρουσίᾳ σας.

Δέκα εἶχον σημάνει, καὶ ὁ κύριος Ραμβῶδος εἰσῆρχετο εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ὕπνου, ἐνῶ ἐκεῖνη ἔσπευδεν εἰς προὔπαντήσιν του μὲ χεῖρα τεταμένην.

— Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν πρότασίν σας, φίλε μου, καὶ θὰ σὰς εἶμαι εὐγνώμων· πολὺ καλῶς ἐκάματε νὰ μοὶ προτείνετε.

Τὴν προσέβλεπεν ἡσύχως κατὰ πρόσωπον, καὶ ἔθεσε τὴν ὀγκώδη αὐτοῦ χεῖρα ἐν τῇ ἰδικῇ τῆς, ἐνῶ αὐτὸς ἄρκετὰ συγκεκινημένος δὲν ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἀπαιτῶ μόνον νὰ σκεφθῶ, ἴσως παραστῇ ἀνάγκη νὰ παρέλθῃ ἄρκετὸς χρόνος.

— Ὡ! Ὁπως θέλετε, καὶ ἕξ μῆνας καὶ ἕν ἔτος, ἡ καὶ περισσώτερον, ἐτραύλισε καὶ αὐτὸς ὡς ἀνακουφισθεὶς, εὐτυχῆς ὅτι δὲν ἐδόθη πρὸς αὐτόν πάραυτα ἀποφατικὴ ἀπάντησις.

Καὶ τότε αὐτὴ μειδιάσασα ἐπιχαρίτως,

— Ἐννοῶ, εἶπε, νὰ εἶμεθα πάντοτε φίλοι, αἱ ἐπισκέψεις σας θὰ γίνονται ὅπως καὶ πρίν· μόνον νὰ μοὶ ἐπιτραπῇ, νὰ σὰς ὁμιλήσω πρῶτη ἐγὼ περὶ τῆς ἐν λόγῳ ὑποθέσεως... Εἶμεθα σύμφωνοι;

Εἶχεν ἀποσύρει τὴν χεῖρά του, καὶ ἀνεζήτει πυρετωδῶς

τὸν πῖλόν του, ἀπεκδεχόμενος τὴν ἀπόφασίν τῆς, διὰ τίνος συνεχοῦς κλίσεως τῆς κεφαλῆς καὶ μόνον ἐν τῇ στιγμή τῆς ἀναχωρήσεως ἐτόλμησε νὰ ἐπαναλάβῃ:

— Ἦδη ἐμάθετε εἰς τί ἀποβλέπω· δὲν εἶναι ἀληθές; λοιπὸν γνώριζε ὅτι εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ παραμένω, μὲ ὅ,τι δῆποτε καὶ ἂν ἤθελε συμβῇ κυρίως ὁ ἄββας αὐτὸ ἔπρεπε νὰ σὰς ἐξηγήσῃ... καὶ εἰς τὸ μακρὸν διάστημα τῶν δέκα ἐτῶν ἀκόμη... ἐὰν ἤθελε τὸ καλέσῃ ἡ ἀνάγκη· δὲν μένει ἄλλο, παρὰ νὰ μοὶ κάμῃτε νεῦμα· καὶ λίαν προθύμως θὰ ὑπακούσω.

Ἐλαβε διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν χεῖρα τῆς Ἑλένης καὶ τὴν ἔσφιγγε δυνατά· ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν κλίμακα, οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐστράφησαν ὅπως εἶπωσι κατὰ τὴν συνθήειαν τῶν:

— Τὴν τρίτην.

— Σὰς περιμένω, ἀπεκρίθη ἡ Ἑλένη.

Ὅταν ἐπανήλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς, καὶ ἤκουσε τὸν θόρυβον νέας βροχῆς νὰ προσβάλλῃ τὰ δικτυωτά, κατέστη περίλυπος.

— Θεέ μου! τί ραγδαία βροχὴ! οἱ καλοὶ μου φίλοι θὰ βραχῶσιν.

Ἦνοιξε τὸ παράθυρον καὶ ἔρριψε τὸ βλέμμα ἐν τῇ ὁδῷ· ἐκ τῆς ἰσχυροτάτης πνοῆς τοῦ ἀνέμου ἐσχηματίζοντο γλῶσσαι ἐκ τοῦ φωτός, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὠχρῶν λάκκων καὶ τῶν φωτεινῶν ἐκτάσεων, τὰς ὁποίας ἀπετέλει ἡ βροχὴ, διέκρινε τοὺς στρογγύλους ὤμους τοῦ κυρίου Ραμβῶδου, ὅστις ἀπῆρχετο εὐτυχῆς, χοροπηδῶν ἐν τῷ σκότει, χωρὶς νὰ φαίνεται μερμυδῶν περὶ τοῦ μαινομένου κατὰ κλυσοῦ.

Ἡ Ἰωάννα ἐντοσοῦτῳ διετέλει σοβαρὰ ὡς ἐκ τῶν τελευταίων λόγων τοῦ καλοῦ τῆς φίλου. Εἶχε πρὸ ὀλίγου ἀφαίρεση τὰ μικρὰ αὐτῆς ὑποδημάτια, καὶ παρέμενε μόνον μὲ τὸ ὑποκάμισον, ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς κλίνης, βεθυθισμένη εἰς σκέψεις, καὶ ἄμα ἡ μήτηρ αὐτῆς ἐνεφανίσθη ὅπως τὴν ἐναγκαλίσθη, τὴν εὐρήκεν εἰς τὴν αὐτὴν στάσι.

— Καλὴ νύκτα, Ἰωάννα! φίλησέ με.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ κοράσιον ἐφαίνετο ἀφρημένον, ἡ Ἑλένη ἐγονάτισεν ἔμπροσθέν τῆς, περιβαλλούσα αὐτὴν διὰ τῶν βραχιόνων καὶ τὴν ἠρώτα διὰ φωνῆς ἐσβεσμένης:

— Εἶσαι λοιπὸν εὐχαριστημένη νὰ καθεται μαζὶ μας;

Ἡ Ἰωάννα δὲν ἐξεπλάγη ἐκ τῆς τοιαύτης ἐρωτήσεως. Ἀναμφιβόλως ὁ ρεμβασμός τῆς αὐτὸ ἀπέβλεπε, καὶ βραδέως συγκατατέθη νὰ νεύσῃ διὰ τῆς κεφαλῆς.

— Ἀλλὰ γνωρίζεις, ἐπανελάβην ἡ μήτηρ τῆς, ὅτι θὰ μένῃ πάντοτε ἐδῶ, τὴν νύκτα, τὴν ἡμέραν, εἰς τὸ τραπέζι καὶ παντοῦ;

Ἀνησυχία ὀλοὴν αὐξούσα διεκρίνετο εἰς τοὺς λαμπροὺς ὀφθαλμούς τῆς μικρῆς κόρης, ἔκλινε τὴν παρεῖαν ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς μητρὸς τῆς, τὴν ἠσπάσθη εἰς τὸν τράχηλον καὶ τὴν ἠρώτησεν εἰς τὸ οὗς ὄλως τεταραγμένη:

— Μαμά, θὰ σὲ φιλεῖ;

Ροδόεσσα χροιά διεχύθη εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ἑλένης· δὲν ἤξευρε κατ' ἄρχὰς τί νὰ ἀποκριθῇ εἰς τοιαύτην ἐρώτησιν, καὶ ἐπὶ τέλους ἐψιθύρισε:

— Ὡ! λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ πατρὸς σου, ἀγάπη μου.

Τότε οἱ μικροὶ βραχιόνες τῆς Ἰωάννας ἀπεσκληρύνθησαν, κατελήφθη ἀποτόμως ὑπὸ λυγμῶν καὶ ἐσπαρτάρισεν.

— Ὡ! ὄχι δὲν θέλω! ὄχι! ἄλλο, μαμά, σὲ παρακαλῶ. Εἶπέ του ὅτι δὲν θέλω... πῆγαινε νὰ τοῦ εἴπῃς ἀμέσως ὅτι δὲν θέλω.

Καὶ ἐπνίγετο ἐκ τῶν λυγμῶν ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς μητρὸς τῆς, καὶ τὴν ἐκάλυπτεν ἀπὸ δάκρυα καὶ φιλήματα. Ἡ Ἑλένη προσεπάθησε νὰ τὴν καταπραῦνῃ ἐπαναλαμβάνουσα πρὸς αὐτὴν ὅτι ἤθελε διορθώσῃ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἡ Ἰωάννα περιέμενε πάραυτα ἀποφασιστικὴν ἀπάντησιν.

— Ὡ! εἶπέ ὄχι, μαμά, εἶπέ ὄχι... βλέπεις ὅτι αὐτὸ μὲ θανατόνει. Ὡ! ποτέ, δὲν εἶναι ἀλήθεια; ποτέ.

— Ὅχι, ὄχι, σοὶ τὸ ὑπόσχομαι, κάμε φρόνιμα... κοιμήσου.

Ἐπὶ πολὺν ὥραν τὸ κοράσιον σιωπηλὸν καὶ τεταραγμένον τὴν ἔσφιγγε μεταξύ τῶν βραχιόνων του, ὡς μὴ δυνάμενον νὰ ἀποχωρισθῇ αὐτῆς, τὴν ὁποῖαν ὑπερησπίζετο ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐσκέπτοντο νὰ τῆς τὴν ἀφαιρέσουν. Ἐπὶ τέλους ἡ Ἑλένη κατώρθωσε νὰ τὴν ἀποκοιμίση, παρέμεινεν ὁμως ἀγρυπνὸς πλησίον τῆς μέγα μέρος τῆς νυκτός. Σπασμοὶ κατελάμβανον αὐτὴν κοιμημένην, καὶ εἰς βραχέα χρονικὰ διαλείμματα ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς, ὅπως πληροφόρηθῇ ἂν ἡ μήτηρ αὐτῆς εὐρίσκετο ἐκεῖ· εἶτα ἀπεκοιμήθη, ἀφοῦ προσεκόλλησε τὸ στόμα αὐτῆς ἐπὶ τῆς χειρός της.

Γ'

Ὁ μὴν οὗτος διέρρευσε μετὰ θαυμασίας λαμπρότητος, καὶ ὁ θαλπερὸς ἥλιος τοῦ Ἀπριλίου, εἶχεν ἤδη πρασινίσει τὸν κήπον δι' ἀπαλλῆς χλόης, λεπτῆς καὶ διαφανοῦς, ἐν εἴδει τριχάπτων.

Ἐπὶ τοῦ δικτυωτοῦ, τὰ στελέχη τῶν κλιματίδων ὄθουν τοὺς λεπτοὺς αὐτῶν κλάδους, ἐνῶ τὰ αἰγοκλίματα, μὲ τοὺς ἀλύκας των, διέχυνον λεπτοτάτην εὐωδίαν βαλσαμώδη.

Καὶ ἐκ τῶν δύο ἄκρων τοῦ λειμῶνος, ἐπιμεμελημένου καὶ ἀναβλαστάνοντος, γεράνια ἐρυθρὰ καὶ τεσσαρακοστίες λευκῶν καθίστων ἀνθηρὸν τὸ κένιστρον, ἐνῶ συστάς πετεῶν, κατὰ βάθος, μεταξὺ τοῦ στενώματος τῶν παρακειμένων οἰκοδομῶν, περιέβαλλε τὴν πρασίνην χροιάν τῶν κλάδων τούτων, τῶν ὁποίων τὰ μικρὰ φύλλα ἐθορύβουν καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην πνοὴν τοῦ ἀνέμου.

Περὶ τὰς τρεῖς ἐβδομάδας, ὁ οὐρανὸς παρέμενεν αἴθριος, χωρὶς νὰ φαίνεται που οὐδὲν νέφος· ἦτο δὲ αὐτὸ ἀληθὲς θαῦμα τῆς ἀνοιξέως, ἥτις ἐώρταζε τὴν ἀναγέννησιν καὶ τὴν βλάστησιν, τὴν ὁποῖαν καὶ ἡ Ἑλένη ἔφερεν ἐν τῇ καρδίᾳ της.

Ἐκαστὸν ἀπόγευμα κατήρχετο εἰς τὸν κήπον μετὰ τῆς Ἰωάννας· ἡ θέσις αὐτῆς ἦτο ὀρισμένη ἐπὶ τῆς πρώτης δεξιᾶς πετείας, καθισμα τὴν ἀνέμενε· καὶ τὴν ἐπαύριον ἀνεύρισκεν ἀκόμη ἐπὶ τῆς χονδρᾶς ἄμμου τοῦ διαδρόμου τὰ μικρὰ τεμάχια τῶν κλωστῶν, τὰ ὁποῖα εἶχε διασκορπίσει τὴν προτεραίαν.

— Εἶσθε ὡς ἐν τῷ οἴκῳ σας, ἐπανελάμβανεν ἡ κυρία Δεβέρλου ἐκάστην ἐσπέραν, αἰσθανομένη διὰ τὴν Ἑλένην, ἀπὸ ἕξ ἡδὴ μηνῶν, ἐνθερμον ἀληθῶς φιλίαν, αὐριον προσπαθήσατε νὰ ἔλθετε ἐνωρίτερον, δὲν θὰ ἔλθετε;

Καὶ ἀληθῶς, ἡ Ἑλένη ἐφέρετο ἐκεῖ ὡς εἰς τὸν οἶκόν της· μικρὸν κατὰ μικρὸν, ἤρχισε νὰ συνοικεῖται μὲ τὴν χλοερὰν ταύτην γωνίαν, καὶ ἐπερίμενε τὴν ὥραν ἵνα κατέλθῃ, ἀνυπομονοῦσα ὡς παιδίον.

Ἄλλ' ὅ,τι κυρίως ἐγόητευσεν αὐτὴν ἐν τῷ ἰδιωτικῷ τούτῳ κήπῳ, ἦτο ἡ καθαριότης τοῦ λειμῶνος, καὶ ἡ πυκνότης τῶν δένδρων· οὐδεμία χλόη λησμονηθεῖσα ἔβλαπτε τὴν συμμετρίαν τῶν φυλλωμάτων· οἱ διάδρομοι, καθαριζόμενοι ἐκάστην πρωΐαν, παρεῖχον εἰς τοὺς πόδας τὴν αἰσθησὶν μαλακοῦ τάπητος.

Ἐξῆς ἐκεῖ, ἤρεμος καὶ εὐχάριστημένη, χωρὶς νὰ ἐνοχλῆται τὸ παράπαν ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς χλοερότητος τῶν φυτῶν· δὲν ἤσθάνετο οὐδεμίαν ἀποστροφὴν, ἐκ τῶν καλῶς σχεδιασθέντων τούτων κένιστρων, ὡς καὶ ἐκ τοῦ μανδύου τοῦ κισσοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ κηπουρὸς ἀφήρει ἔν πρὸς ἔν τὰ κιτρινίζοντα φύλλα, ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν πετεῶν, εἰς τὸν μυστικὸν τοῦτον ἀνθῶνα, τὸν ὁποῖον ἡ παρουσία τῆς κυρίας Δεβέρλου ἔκαμνε νὰ εὐωδιάζῃ· ἐκ τῆς δριμείας ὀσμῆς μόσχου, ἐνόμιζε τις ὅτι εὐρίσκετο εἰς αἰθουσαν, καὶ μόνον εἰς τὴν θέαν τοῦ οὐρανοῦ, ὁσάκις ἤθε-

λεν ἀνεγείρει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἄνω, ἐνεθυμῆτο ὅτι εὐρίσκετο εἰς τὸ ὑπαίθριον.

Συνήθως διήρχοντο τὸ ἀπόγευμα αὐτῶν κατὰμοναι, χωρὶς νὰ ἴδωσί τινα.

Ἡ Ἰωάννα καὶ ὁ Λουκιανὸς ἔπαιζον πρὸ τῶν ποδῶν των, καὶ διαλείμματα σιωπῆς παρατεταμένης παρηκολούθουν.

Εἶτα ἡ κυρία Δεβέρλου, τὴν ὁποῖαν ὁ ρεμβασμὸς ἀπῆλπιζε, συνδιελέγετο ἐπὶ ὥρας τερπομένη μεγάλως ἐκ τῆς σιωπηλῆς ἐπιδοκιμασίας τῆς Ἑλένης, ἐπιβεβαιούσης πάντοτε διὰ συνεχοῦς κλίσεως τῆς κεφαλῆς. Ὡμίλει δὲ περὶ ἱστοριῶν ἀτελευτήτων, αἱ ὁποῖαι ἀπέβλεπον κυρίως τὰς γνωριμίας της, περὶ σχεδίων ὑποδοχῆς διὰ τὸν προσεχῆ χειμῶνα, περὶ φρούδων σκέψεων διὰ τὰ συμβεβηκότα τῆς ἡμέρας, καὶ ἐν γένει περὶ παντός βιωτικοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἤρχετο εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς κομψῆς ταύτης κυρίας· καὶ ταῦτα πάντα συνεφύροντο μὲ τὰς ἀπροσδοκῆτους ψυχικὰς διαχύσεις διὰ τὰ παῖδια, καθὼς καὶ μὲ τὰς συγκινητικὰς ἐκφράσεις, διὰ τῶν ὁποίων ἐνεκωμίαζε τὸ γόητρον τῆς φιλίας.

Ἡ Ἑλένη παρεδίδοτο εἰς τὰς θωπείας αὐτάς, χωρὶς νὰ ἀντιλαμβάνεται πάντοτε, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς διαρκοῦς συμπαθείας, ἐν ἣ ἔζη, ἐτέρπετο, νὰ ἀκούῃ τὴν Ἰουλίαν νὰ ὀμιλῇ καὶ ἀπῆντα μετὰ μεγάλης ἀγαθότητος, μετ' ἀγαθότητος ἀγγελικῆς.

Ἄλλοτε, ἔφθανε καὶ καμμία ἐπίσκεψις, ὅποτε ἡ κυρία Δεβέρλου κατεγοητεύετο τὰ μέγιστα. Εἶχεν ἤδη καταργῆσαι τὰ σάββατα αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πάσχα, ὡς ἐσυνεθίζε νὰ πράττῃ ἐκάστοτε εἰς τοιαύτην ἐποχὴν. Ἄλλ' ἡλᾶττου τὴν μοναξίαν αὐτῆς ἐπιτρέπουσα νὰ τὴν ἐπισκέπτωνται χωρὶς ἐθιμοτυπίαν ἐν τῷ κήπῳ. Ἡ μεγαλύτερα ὁμως αὐτῆς μέριμνα τὴν ἐποχὴν ταύτην συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἐκλέξῃ τὸ μέρος, ἐνθα θὰ διήρχετο τὸν Αὐγουστον. Καὶ εἰς ἐκάστην ἐπίσκεψιν ἐπανελάμβανε πάντοτε τὴν αὐτὴν ὀμιλίαν, ἐξηγοῦσα προσέτι, διατὶ ὁ σύζυγος αὐτῆς δὲν ἤθελε συνοδεύσει αὐτὴν εἰς τὸ παραθαλάσσιον.

Εἶτα ἠρώτα τοὺς ἐπισκέπτας, μὴ δυναμένη μόνη αὐτὴ νὰ μορφώσῃ γνώμην, καὶ τοῦτο ἔλεγεν ὅτι δὲν ἀπέβλεπε τόσον αὐτὴν, ὅσον τὸν μικρὸν Λουκιανόν. Ὅσάκις ἤρχετο ὁ Μαλινιῶ ἐκάθητο περιβάδην ἐπὶ τινος ἀγροτικοῦ καθίσματος, καὶ ἔλεγεν ὅτι ἐμίσει τὴν ἐξοχὴν, καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἦνε τρελλὸς κανεὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς Παρισίους μὲ τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ πάθῃ ρευματισμοὺς εἰς τὰς ὀχθὰς τῆς θαλάσσης. Ἐλάμβανεν ἐν τούτοις μέρος εἰς τὰς συζητήσεις περὶ τοῦ καταλληλοτέρου μέρους.

— Ὅλα, ἔλεγεν, εἶναι ρυπαρὰ καὶ δυσώδη, καὶ ἐὰν ἐξαίρεση τις τὴν Τρουβίλλην θὰ ἦτο δύσκολον νὰ εὐρεθῇ θέσις καταλληλοτέρα.

Ἡ Ἑλένη καθ' ἐκάστην ἤκουεν ἐπαναλαμβανομένην τὴν αὐτὴν συζήτησιν χωρὶς νὰ ἀποκάμῃ, τερπομένη μάλιστα ἐκ τῆς τοιαύτης μονοτονίας, ἥτις τὴν ἐλίκνιζε καὶ τὴν ἀπεκοίμιζε. Καὶ πρὸς τὰ τέλη ἀκόμη τοῦ μηνὸς ἡ κυρία Δεβέρλου δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀποφασίσει περὶ τοῦ μέρους, ἐνθα ἤθελε μεταβῆ.

Ἐσπέραν τινά, ἐνῶ ἡ Ἑλένη ἠτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ, ἡ Ἰουλία τῇ εἶπεν :

— Αὐριον εἶμαι ὑποχρεωμένη νὰ ἀπουσιάσω, πλὴν δὲν πρέπει νὰ ἐμποδισθῆς ἀπὸ τοῦ νὰ ἔλθῃς· περιμένε με ὀλίγον καὶ δὲν θὰ βραδύνω.

[Ἐπεται συνέχεια].

Κατὰ μετάφρασιν ΓΕΩΡ. Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ, ἱατροῦ.

A. MATTHEY
 Η ΒΡΑΣΙΛΙΑΝΗ

Ήτο όλίγον ώχρός, άλλ' ή σιάσις αὐτοῦ ἦτο ἀρκιτὰ ἀξιοσπιπής. (Σελίς 391).

Ὁ τάπης ἐξησθένου τὸν κρότον τῶν βημάτων αὐτῆς ἠδυνήθη λοιπὸν νὰ φθάσῃ ἐγγύτατα εἰς τὴν μητέρα αὐτῆς, καὶ δι' ἐνὸς καὶ μόνου βλέμματος διέκρινε δύο τινά : — τὸ κομβίον τοῦ τρίτου συρταρίου πρὸς τὰ δεξιὰ ἄφινε νὰ ἐξέρχεται χαλύβδινον στέλεχος κλειδὸς ἐν σχήματι τρυπάνης, ὅπερ ἐκίνει τὸ ἐπικάλυμμα εἰς τὰ δεξιὰ.

Ἐκεῖνο δέ, τὸ ὁποῖον ἐκίνει ἡ Βάλδα μυστηριωδῶς ἐν τῷ μικρῷ σιδηρῷ κιβωτίῳ, ἦτο ἀπλῶς ζάκχαρις εἰς τεμάχια, ζάκχαρις κατὰ πάντα ὁμοιάζουσα τῇ κοινῇ ζακχαίρει, πλὴν ἦτο λευκοτέρα καὶ ἀδροτέρα.

Ἡ Ἀγγελίνα ἔσπευσε νὰ ἴδῃ αὐτὴν ταχέως· ἡ Βάλδα ἤσθάνθη, ὡς ἐξ ὀρμεμφύτου, ὅπισθεν αὐτῆς βυδίζοντά τινα· ἐστράφη, εἶδε τὴν θυγατέρα της ἀνατρέπουσαν τὸ

θρονίον αὐτῆς· ἠνωρθῶθη ὀρθία, ἀφήσασα διαπεραστικὴν κραυγὴν :

— Ἄ !...

Ἡ πρώτη αὐτῆς μηχανικὴ κίνησις ἐγένετο ὅπως κλείσις τὸ κιβώτιον, ἀλλ' ἡ χεὶρ αὐτῆς τρέμουσα ἐτάραξε τὸ κάλυμμα, ὅπερ κατέπεσεν ἠνεφεγμένον.

Ἡ Βάλδα ἤσθμαινε τεταραγμένη· ἡ Ἀγγελίνα ἀπ' ἐναντίας, ἴστατο ἤρεμος καὶ γαλήνιος· ἀλλ' ἀμφοτέραι ἦσαν ὠχραί.

— Ἀγγελίνα !... ἀνέκραξεν ἡ Βάλδα. Ἄ ! μὲ κατετρόμαξας ! Ἀφῆκα λοιπὸν τὴν θύραν ἀνοικτὴν ; . . . Μήπως πάσχεις ;

1. Ἴδε εἰκόνα φύλλου 560.

Ἡ Ἀγγελίνα ἐπιφελήθη τῆς δευτέρας ἐρωτήσεως, ὅπως ἀποφύγη ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν πρώτην.

— Ναί, δὲν αἰσθάνομαι τόσο καλὰ.

— Τί ἔχεις; εἶπεν ἡ Βάλδα ἀνήσυχος, περιπτυσσομένη διὰ τῶν βραχιόνων τὴν θυγατέρα αὐτῆς.

— ὦ! δὲν θὰ ἦνε τίποτε. Ὀλίγη κούρασις μόνον. Δὲν εἶχον εἰς τὸ δωμάτιόν μου τίποτε δροιστικόν. Εἶδον φῶς εἰς τὸ δωμάτιόν σου καὶ ἦλθον. Ναί, σὲ βεβαιῶ, εἶνε ἀπλῆ ἀδιαθεσία.

— Ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν, εἶπεν ἡ Βάλδα, δὲν σὲ εὐρίσκω, εἶνε ἀληθές, κατὰ τὴν συνήθειάν σου. . . Εἶσαι κάτω-χρος.

— Καὶ σὺ ὡσαύτως, εἶσαι ὠχρὰ, ἀγαπητὴ μου μητέρα! σὲ ἐτρόμαξα. Σὲ ἔκραξα ἐν τοσοῦτῳ εἰσερχομένη εἶπον: Μητέρα! . . . Δὲν με ἤκουσες λοιπόν.

Εἶχε παρασκευάσει τὸ μάθημα αὐτῆς, ὥμιλει μετὰ τόνου φυσικωτάτου.

Ἐπανελάβε, προσβλέπουσα τὸ ἀνοικτὸν μεῖναν κιβώτιον:

— Ἴδου ὠραιότατη ζάχαρις.

Καὶ ἡ Βάλδα ἐπ' ἴσης ἔσχε καιρὸν νὰ συνέλθῃ εἰς ἑαυτήν. Δὲν ἔκλεισε πλέον τὸ κιβώτιον ἀπήνησεν ἀφελέστατα:

— Μάλιστα, δὲν ἔχει οὕτω, ἡ ζάχαρις αὕτη εἶνε θαυμασία. Εἶνε γηνσία, ἐκ ζαχαροκαλάμου ζάχαρις καὶ τῆς πρώτης ἐκλογῆς, τὴν ὁποίαν ἔφερα ἐκ τῆς Βρασιλίας! Ἐξέυρεις, Ἀγγελίνα, ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ ἀληθὴς τοῦ ζαχαροκαλάμου ζάχαρις εἶνε μῦθος. Τὴν εἶχον κρύψει εἰς τὴν πυξίδα ταύτην, ἡ ὁποία ἦτο κενή. Καὶ ἔπειτα ἐλησμόνησα καὶ ζάχαριν καὶ πυξίδα. Τὰς εὐρίσκω τώρα κατὰ τύχην.

— Ποτὲ δὲν εἶδον τόσο λευκὴν ζάχαριν!

Καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα.

— Μοὶ ἐπιτρέπεις νὰ λάβω δύο τρία τεμάχια;

Ἡ Βάλδα ἐπελάθετο ἑαυτῆς.

— ὦ! ὄχι! ἀνέκραξεν.

Ἐκλείσει σφοδρῶς τὸ κιβώτιον καὶ ἔθηκεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν βραχιόνα. Δὲν ἦτο δὲ πλέον ὠχρὰ μόνον, ἀλλ' ἐγένετο πελιδνῆ.

— Ἴδῆτε τὴν φιλάργυρον αὐτὴν μητέρα, ἡ ὁποία ἀρνείται ὀλίγην ζάχαριν εἰς τὸ τέκνον τῆς! εἶπεν ἡ Ἀγγελίνα.

Ἡ Βάλδα προσεπάθησε νὰ γελάσῃ.

— Ναί, ὑπετονθόρισε, εἶνε παιδαριῶδες, δὲν εἶνε ἀληθές; . . . Ἡ ζάχαρις αὕτη, τὴν ὁποίαν ἔφερα ἐκ τῆς χώρας μου. . . Γελάω. . . Θὰ σοὶ ἐξηγήσω τὴν. . . Ἀλλ' ὄχι, εἶνε πολὺ παράλογον! καὶ δὲν θέλω νὰ με χλευάζῃς, δεσποσύνη!

— Καλὰ, καλὰ, εἶπεν ἡ Ἀγγελίνα, φύλαξέ τιν δια τὸν ἑαυτὸν σου μόνον, τὴν πολυτιμὸν σου ζάχαριν, φιλαυτός μῆτηρ!

Συγχρόνως δὲ διανοεῖτο:

— Θὰ ἦνε δηλητηριασμένη ζάχαρις!

Ἡ Βάλδα ἐπανελάβε:

— Ναί, ἀρκετὰ παιδαριῶδες! πήγαίνε νὰ κατακλιθῆς, θὰ σὲ συνοδεύσω.

— Εἶνε περιττόν, εἶπεν ἡ Ἀγγελίνα.

— Καὶ μάλιστα, ἔδω, εἰς τὴν ἰδικὴν μου κλίνην.

Καὶ μετέβη πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ δροιστικοῦ ποτοῦ· ἡ Ἀγγελίνα κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἔρριπτεν ἀδιάφορον κατ' ἐπιφάνειαν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοῦ ἐπίπλου, καὶ ἐνεχάραιεν εἰς τὸ πνεῦμα αὐτῆς καὶ τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας· τὸ στέλεχος τῆς κλειδῆς τοῦ κομβίου, τὸν ἀρμόν τοῦ ἐλαττηρίου, τὴν ρωγμὴν τοῦ καλύμματος, ὅθεν ἐξήρχοντο συνεπτυγμένοι χάρται, οἱτινες ἦσαν αἱ ἀντιγραφῆσαι ἐπιστολαὶ τοῦ Ροβέρτου.

Ἡ Βάλδα, φέρουσα ἐν τῇ δεξιᾷ τὴν φιάλην καὶ περι-

βάλλουσα τὴν ὄσφυν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἐβάδιζε μετ' αὐτῆς μέχρι τῆς θύρας.

— Πῶς! ἡ θύρα εἶνε κλεισμένη! εἶπε. Πῶς λοιπόν εἰσῆλθεις;

— Ἀπὸ τοῦ κομμωτηρίου, εἶπεν ἡ Ἀγγελίνα.

— Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ θύρα! Ἡ τοῦλάχιστον ἡ θύρα εἶνε κλεισμένη.

— Ἄ! χθὲς ἔπεσε τὸ γείσωμα, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει διὰ τὰ ἐνδύματα καὶ τὸ κλειθρον ἀπείσπασθη. Δὲν σὰς τὸ εἶπον;

— Ὅχι, δι' ὄλου.

— Εἰσῆλθον λοιπόν ἀπὸ ἐκεῖ τὸ πρωτὸν δὲν τὸ εἶχες ἐννοήσει λοιπόν; — Καὶ μάλιστα πολὺ στενοχώρομαι, διότι δὲν ἔχω μέρος νὰ κρεμῶ τὰ φορέματά μου! Παρακάλεσα τὴν Θερεσίαν νὰ φωνάξῃ τὸν ξυλουργὸν διὰ νὰ θέσῃ αὐτὸ εἰς τὴν θέσιν του· δὲν ἦλθεν ἀκόμη. Θὰ ἔλθῃ αὐριον τὸ πρωτὸν.

Τούτων οὕτως, ἀνευ ἀνησυχίας καὶ δισταγμοῦ, λεγομένων, ἡ Ἀγγελίνα εἰσῆρχετο μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ ἤρχιζεν ἐκδυομένη.

Ἄν, κατὰ τὴν πρώτην στιγμὴν, ἡ Βάλδα κατελήθη ὑφ' ὑπονοίας τινὸς καὶ εἶπε: Παράδοξον! μετ' ὀλίγον ἐνεκαρδιώθη ὑπὸ τοῦ εἰλικρινοῦς τόνου καὶ τῆς ὁμοιολήθους ἐξηγήσεως τῆς Ἀγγελίνας, καὶ εἶπε μᾶλλον: Εἶνε μικρὰ περίεργος!

Ἄμα ἡ Ἀγγελίνα κατεκλίθη, τῇ ἔδωκε νὰ πῆ τὸ δροιστικὸν ποτόν, ἐτακτοποίησε τὸ προκειμένον, καὶ παρεξέτεινεν ἐκατέρωθεν τὰ ἐπικλιναῖα καλύμματα.

— Εἶσαι καλλίτερα; εἶπε καλύπτουσα αὐτὴν διὰ φιλημάτων· εἶσαι καλὰ;

— Ναί, μητέρα, σχεδὸν καλὰ, εἶπεν ἡ Ἀγγελίνα.

— Καὶ δὲν ἔχεις τίποτε, τὸ ὁποῖον σὲ θλίβει, ἀληθῆς; δὲν λυπεῖσαι.

— Ἄ, ὄχι! διατί νὰ λυποῦμαι;

— Νομίζεις λοιπόν ὅτι εἶσαι εὐτυχῆς;

— Ὅσον εἶνε δυνατόν εὐτυχῆς.

— Πῶς τὸ λέγεις! Ἦμπορεῖς νὰ γείνης τόσο εὐτυχῆς, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος εἰς τὸν κόσμον, καὶ θὰ γείνης, ἀκούσον!

Μειδίμα ὀλίγον πικρὸν ἀνέτειλεν ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς Ἀγγελίνας, ἀκουσίως αὐτῆς.

— Νὰ ἠνέ τις εὐτυχῆς, ἐστέναξε, δὲν εἶνε πάντοτε εὐκολον.

— Δὲν εἶνε πάντοτε εὐκολον, ἀλλ' εἶνε πάντοτε δυνατόν. Θὰ γείνης εὐτυχῆς, σοὶ λέγω! θὰ γείνης πλουσία.

— Πλουσία! εἴ! καὶ πῶς θὰ γείνω ποτὲ πλουσία!

— Θὰ γείνης.

— Σχεδὸν δὲν τὸ πιστεύω!

— Τὸ πιστεύω ἐγώ, καὶ τὸ πιστεύω, διότι θὰ τὸ πραγματοποιήσω.

— Ὅπως δήποτε, εἰς τὰ πράγματα τῆς καρδίας, τί εἴμπορεῖ νὰ κάμῃ ὁ πλοῦτος;

— Ὅ,τι θέλει.

— Δύναται νὰ κάμῃ ὥστε νὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σὲ λέγω μητέρα! ἐνώπιον ὄλων;

— Ναί, βεβαίως! ἀνέκραξεν ἡ Βάλδα περιπτυσσομένη αὐτὴν μετὰ παραφορᾶς· ναί, θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν μεγαλοφώνως θὰ μὲ κράξῃς μὲ τὸ γλυκὺ αὐτὸ ὄνομα! — Ἀλλ' ἄς μείνωμεν ἕως ἐδῶ, αὐτὸ τὸ ἐσπέρας· δὲν θέλω νὰ σὲ ἐνοχλῶ. . . Κοιμήσου ὑπνον γλυκύν, λατρευμένε ἀγγελέ μου. Καὶ ἂν ὄνειροπόλῃς τι ὥραιον, καλὸν καὶ εὐτυχές, εἶπε καθ' ἑαυτήν, ὅτι τὸ ὄνειροπόλημα αὐτό, οἶον δήποτε καὶ ἂν ἦνε, θὰ πραγματοποιηθῆ· διότι ἔχεις μητέρα, ἣτις σὲ ἀγαπᾷ θερμῶς, περιπαθῶς· ἣτις σὲ ἀγαπᾷ μετ' ὄλης τῆς ἰσχύος ἀπείρου στοργῆς.

— Ἐν τοσοῦτῳ δὲν μὲ ἀγαπᾷς πολὺ! εἶπεν ἡσυχῶς ἡ Ἀγγελίνα.

ΚΒ

Ὁ Ροβέρτος προτρέχει τῶν πραγμάτων.

Ὁ Ροβέρτος, ὀλίγας τινὰς ἡμέρας μετὰ τὴν πρώτην ἰατρικὴν συμβουλήν αὐτοῦ, μετέβη εἰς τῆς κυρίας Μαρουσέ, καὶ εὔρεν αὐτὴν πολὺ κάλλιον ἔχουσαν.

— Ἄρά γε τὸ φάρμακόν σας, διδάκτωρ, μὲ ὠφέλησε τόσον πολὺ! τῷ εἶπε νομίζω ὅμως ἐν τοσοῦτῳ ὅτι μὲ ἐνίσχυσαν ἔτι μᾶλλον οἱ καλοὶ καὶ ἐνθαρρυντικοὶ λόγοι σας.

— Ἐπανίδετε τὸν κύριον Δὲ Μοζιρόν; ἠρώτησεν ὁ Ροβέρτος. Πῶς εἶνε;

— Πάντοτε ὁ αὐτός, ρεμβώδης καὶ ἀσχολημένος. Εἶπεν ὅτι εἶνε ἀπερροφημένος ὑπὸ τινος μεγάλης ἐπιχειρήσεως, ὅχι τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπινοηθείσης· εἶνε βυθισμένος εἰς σκέψεις περὶ ἰδρυομένης τινὸς ἐταιρείας, τῆς ὁποίας ὁ κύριος Δὲ Σερζύ, ὁ βουλευτής, θὰ ἦεν πρόεδρος.

— Εἶνε ἀληθές, εἶπεν ὁ Ροβέρτος· ἀνηγγέλην τοῦτο διὰ τῶν οἰκονομολογικῶν ἐφημερίδων. Μήπως ἐζήτησε νὰ καθέσθητε καὶ ὑμεῖς χρήματα εἰς αὐτήν;

— Ὅχι, γνωρίζει καλῶς ὅτι δὲν ἔχω κεφάλαια, τὰ ὅποια δύναμαι νὰ διαθέσω. Ὅσον διὰ τὰ εἰσοδήματά μου, εἶνε λίαν περιορισμένα τώρα καὶ αὐτά. Διὰ νὰ μὴ κρύψω δὲ τίποτε ἀφ' ὑμῶν, ὁ κύριος Δὲ Μοζιρόν μοι ἔδωκεν ἐν τούτοις νὰ ἐνοήσω ὅτι, ἀφοῦ εἶνε βέβαιος περὶ τῆς δυνατῆς ἀποτίσεως τῶς ὀφειλομένων μοι, θὰ συνομολογήσῃ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας παρ' ἐμοῦ νέον δάνειον μερικῶν γραμματικῶν χιλιαφράκων.

— Ὁφείλετε, ἀγαπητὴ κυρία, ν' ἀρυσθῆτε θάρρος νὰ τὰ ἀρνηθῆτε.

— Θὰ τὸ εὔρισκον, ἐπανέλαβεν ἡ Ὀκταβία, ἂν εἴσθε εἰς θέσιν ὑμεῖς νὰ μοι δώσητε, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον σαφῆ τὴν βεβαιότητα αὐτὴν τῆς προδοσίας του, τὴν ὁποίαν ἐπιθυμῶ, τώρα, σας ὁμολογῶ, ὀλιγώτερον ἢ ὅσον καὶ τὴν φοβοῦμαι.

— Θὰ δώσω εἰς ὑμᾶς αὐτὴν μετ' ὀλίγων· μείνατε ἡσυχος· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ κάμετε δοκιμὴν. Ἐπιμένω νομίζων ὅτι ἡ ἐν τῇ ἐξοχῇ διαμονὴ σας, εἶνε ἐπωφελὴς καὶ ἀναγκαῖα διὰ τὸ τέκνον σας· μήπως ὁ κύριος Δὲ Μοζιρόν ἀνθίσταται εἰς τοῦτο;

— Ὅχι ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων, ἀλλοίμονον! Ἀλλά, — ἔδωκα νὰ ἐνοήσητε αὐτό, — ἤθελε νὰ μὲ ἀπομακρύνῃ τότε ἀμέσως. Ἐσκόπευε νὰ ταξειδεύσῃ μαζί μου τὴν ἀνοιξιν· προφασίζεται σήμερον ὅτι αἱ ὑποθέσεις του τὸν κρατοῦσιν εἰς Παρισίους· ἀλλὰ μὲ βιάζει πολὺ ν' ἀναχωρήσῃ μόνῃ μετὰ τοῦ υἱοῦ μου, ἐπὶ τινὰ καιρόν, εἰς τὰ λουτρά, εἰς τὴν Ἐλβετιανὴν ἢ εἰς τὰ Πυρηναῖα. Ἰδοῦ, εἶπε, τί πραγματικῶς θὰ μὲ ὠφελήσῃ. Ὅσον διὰ τὴν διαμονὴν μου περὶ τῶν Παρισίων, ἀφ' ἐνὸς μὲν ὑποστηρίζει, ὅτι ὁ ἀὴρ τῆς προκουμαίας τοῦ Βολταίρου καὶ τοῦ κήπου τοῦ Κεραμικοῦ εἶνε ἐπίσης καλός, καὶ ὅτι ἀφ' ἑτέρου, ἀφοῦ ἡ προκουμαία τοῦ Βολταίρου δὲν εἶνε ἀκόμη κανονικὴ, θὰ τῷ ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ καταναλίσκῃ πλέον τῆς μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας κατὰ τὴν μετὰ βίας καὶ τὴν ἐπιστροφὴν, ὅπως μὲ ἐπισκέπτεται εἰς Μεδῶν ἢ εἰς Villed' Avray.

— Ἔστω, ἐπανέλαβεν ὁ Ροβέρτος· κατὰ ποίαν ὥραν συνηθίζει νὰ ἔρχεται;

— Πάντοτε μετὰ μεσημβρίαν, ἀπὸ τὰς δύο μέχρι τῶν ἑξ.

— Καλῶς θὰ σας περιμένῃ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ὑπέρτης, καὶ ὑμεῖς θὰ ἐπανέρχεσθε τὴν ὥραν αὐτὴν εἰς Παρισίους ἐκ τῆς Villed' Avray ἢ τῆς Μεδῶν. Θὰ ἔχετε τοῦλάχιστον τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρόνου, θὰ ἀναπνέητε τὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς, καὶ ὁ υἱός σας θὰ ἔχῃ ὅλον τὸν καιρόν. Δύναται ὁ κύριος Δὲ Μοζιρόν νὰ ἀντίειπῃ εἰς τοῦτο;

— Νομίζω.

— Εἰπέτε λοιπὸν εἰς αὐτὸν περὶ τούτου. Καὶ ἂν σας ἐρωτήσῃ τίς συνεβούλευσεν ὑμᾶς νὰ προτιμήσητε διὰ τὴν ὑγείαν σας τὴν ἐξοχὴν τῶν Παρισίων, εἰπέτε τῷ, σας παρακαλῶ, ὁ διδάκτωρ Ροβέρτος.

— Ὁ κύριος Δὲ Μοζιρόν ἀγνοεῖ ὅτι ὁ κύριος Δουραντέλ δὲν εἶνε ἐδῶ, ἐπανέλαβεν ἡ Ὀκταβία· μοι ἐπιτρέπετε λοιπὸν νὰ τῷ εἶπω τὸ ὄνομά σας;

— Ἐπαναλαμβάνω, ὅτι σας παρακαλῶ δι' αὐτό, εἶπεν ὁ Ροβέρτος. Δι' αὐτοῦ θὰ δυνηθῇ, νομίζω, νὰ ὠρμάσῃ τὸ ζήτημα...

— Τί θέλετε νὰ εἶπω; ἠρώτησεν ἡ Ὀκταβία. Ὁ φίλος ἡμῶν Δουραντέλ ἐφοβεῖτο, τὸν εἶδον καλῶς, ὅτι δι' αὐτὸν ἦτο δυνατὸς κίνδυνος, καὶ ἂν ἀκόμη ἐπεχειρεῖ καθαρῶς ἠθικὴν παρέμβασιν. Δὲν ἔλαβον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξαγάγω αὐτὸν τῆς ἀπάτης του· ἀλλ' εἰς ὑμᾶς, διδάκτωρ, δύναμαι καὶ ὀφείλω νὰ εἶπω ὅτι δὲν θὰ ἐχθέσω οὔτε αὐτὸν οὔτε ὑμᾶς, καὶ ὅτι...

— Οὐδὲ λέξιν περιπλέον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἀγαπητὴ κυρία, διέκοψεν ὁ Ροβέρτος· οἱ κίνδυνοι, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ περιέπιπτον ἐκ μέρους τοῦ κυρίου Δὲ Μοζιρόν, δὲν προέρχονται ἐξ ὑμῶν· λοιπὸν μὴ διστάσητε νὰ προφέρητε τὸ ὄνομά μου. Ἐπιμένω εἰς τοῦτο, διότι ἐπιθυμῶ ὥστε ἡ θέσις μου ἀπέναντι αὐτοῦ νὰ ἦεν πάντοτε καθαρὰ καὶ σαφής· ἰδοῦ διὰ τί σας παρακαλῶ νὰ μὴ κρύψητε εἰς αὐτὸν ὅτι ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προσφέρω πρὸς ὑμᾶς τὰς περιποιήσεις μου — καὶ μάλιστα τὰς συμβουλὰς μου, διαρκοῦσης τῆς ἀπουσίας τοῦ διδάκτορος Δουραντέλ.

— Καὶ δὲν θὰ μοι ἐξηγηθῆτε;

— Δὲν ἔφθασεν ἡ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ δυνηθῶ νὰ σας εἶπω τὰ πάντα, ὡς ὑμεῖς μοι εἶπετε τὰ πάντα. Λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ μοι ἐπιτρέψητε νὰ φυλάξω ἀκόμη πρὸς ὑμᾶς ἐπιφύλαξιν τινα, καὶ ἐν τούτοις νὰ ἐξακολουθῶ ἀπολαύων τῆς ὑμετέρας ἐμπιστοσύνης.

— Ἐμπιστοσύνης τυφλῆς, ὡς φαίνεται, εἶπεν ἡ Ὀκταβία μειδιῶσα. Λοιπὸν θὰ σας δώσω αὐτήν, ὅσον ἀπαιτεῖται· καὶ θὰ ὑποτάσσομαι πάντοτε εἰς τὰς ὑμετέρας διαταγὰς, ἀγαπητὴ διδάκτωρ.

Ἡ Ὀκταβία τῷ ὄντι, ἀναμφιβόλως ἔπραξε πᾶν ὅ,τι παρ' αὐτῆς ἀπήτησεν ὁ Ροβέρτος· διότι κατὰ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Μοζιρόν μετέβη καταστενοχωρημένος εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Δὲ Σερζύ.

Ἡ Βάλδα ἐπὶ λέξει τινί, χαμηλοφώνως ὑπ' αὐτοῦ λεχθεῖσα, ἀπέπεμψε τὴν Ἀγγελίαν, ἥτις εὕρισκετο μετ' αὐτῆς ἐν τῇ αἰθούσῃ.

— Τί ἔχετε λοιπὸν; ἠρώτησε τὸν Μοζιρόν, ἀφοῦ ἔμειναν μόνοι· φαίνεσθε λίαν τεταραγμένοι; Συνέβη τίποτε νέον;

— Τίποτε νέον, ναί! Ὁ κύριος διδάκτωρ Ροβέρτος κάμνει ἀκόμη τὰ ἰδικά του! καὶ ἰδοῦ ὅτι σκέπτεται καὶ ἄλλοθεν νὰ παρέμβῃ εἰς τὴν πορείαν μου.

Τότε διηγήθη τῇ Βάλδᾳ τὴν μετὰ τῆς κυρίας Μαρουσέ σχέσιν αὐτοῦ, ἣν ἴσως δὲν ἠγνοεῖ καὶ αὐτή. Ὁμολόγησεν ὅτι ἀπηύδῃσεν ἐκ τοῦ ἔρωτος ὥραιας χήρας, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ὁμιλήσῃ αὐτῇ περὶ τῶν ὑποχρεώσεων, ἃς πρὸς αὐτὴν εἶχεν.

— Ὅθεν, προσέθετο, ὁ διδάκτωρ Ροβέρτος κατώρθωσε νὰ γείνη ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἰατρὸς αὐτῆς, καὶ μάλιστα, τὸ ὅποῖον ὑπῶπτευον, ὁ σύμβουλος τῆς ἐγκαταλελειμμένης!

Ἡ Βάλδα ἐσκίρτησεν ἀνεπαισθήτως, ἀλλὰ πάραυτα ἐκρατήθη.

— Ἐχετε νὰ φοβησθε τίποτε ἀπὸ τὴν γυναῖκα αὐτήν; ἠρώτησε τὸν Μοζιρόν.

— Τίποτε ἀπολύτως· καὶ ὁ κύριος κόμης Δὲ Σερζύ δὲν εἶνε κοινὸς ἄνθρωπος, πτοούμενος ἐκ σχέσεως, κατὰ τὰ τρία τέταρτα ἐκλιπούσης καὶ διακοπέσης. Ἄλλ' εἶμαι

σχεδὸν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν δυσηρεστημένος κατὰ τῆς ἀναμίξεως τοῦ κυρίου Ροβέρτου εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν.

Ἡ Βάλδα ἐπὶ τινὰ στιγμήν ἔστη σιωπηλῇ, ἔπειτα ὑψοῦσα τὴν κεφαλὴν :

— Δὲν ἤλθετε, συμπεραίνω, νὰ ζητήσετε παρ' ἐμοῦ συμβουλὴν ; εἶπε ψυχρῶς· αἱ γυναῖκες δὲν εἶνε πάρα πολὺ καλοὶ κριταὶ τοιούτων ὑποθέσεων, καὶ γνωρίζετε προφανῶς καλλίτερον ἐμοῦ ὅ,τι ἐν τῇ παρουσίᾳ περιστάσει ὀφείλετε νὰ πράξετε.

— Γνωρίζω ὅτι εἶμαι σφόδρα ἐξωργισμένος, εἶπεν ὁ Μοζιρόν, γνωρίζω ὅτι ὁ ἰατὸς αὐτὸς τῶν καρδιῶν ἀρχίζει νὰ μὲ κάμνῃ νὰ χάσω τὴν ὑπομονήν μου...

Ἡ Βάλδα ἔκαμε χειρονομίαν, ὡς εἰ ἔλεγε :

— Καὶ τί περιμένεις λοιπὸν ;

— ... Καὶ ἐπειδὴ ἡ ὑπομονὴ αὐτὴ, ἡ ὁποία οὐδέποτε ὑπῆρξε δι' ἐμὲ ἀρχουσα ἀρετὴ, ἡ δύνατο νὰ μὲ ἐγκαταλείψῃ, ἐξηκολούθησεν ὁ Μοζιρόν, ἐνόμισα καθήκόν μου νὰ σὰς θέσω ἐνήμερον τῶν διατρεχόντων.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ἡ Βάλδα μετ' ἀδιαφορίας, ἀλλὰ δὲν θὰ ὤφειλον πρὸς ὑμᾶς ὀλιγωτέραν χάριν, ἂν μὲ ἀφίνετε ἐν ἀγνοίᾳ. — Ἐπιτρέπετε νὰ καλέσω τὴν ἀνεψιάν μου ; προσέθετο σύρουσα τὸν θώμιγγα τοῦ κωδωνίσκου.

Ὁ Μοζιρόν ἠγέρθη.

— Θὰ συναντηθῆτε τὸ ἑσπέρας ; ἠρώτησεν αὐτὸν ἡ Βάλδα.

— Ὅχι, ὄχι τὸ ἑσπέρας, εἶπεν ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρα αὐτῆς· ὁ κύριος Δὲ Σερζύ καὶ ἐγὼ πρόκειται νὰ συναντηθῶμεν εἰς τὴν Πιστωτικὴν. Ἀλλ' αὐριον εἶνε ἡμέρα τῆς ἑσπερίδος σας καὶ θὰ ἔλθω.

ΚΓ'

Τίς ὁ προκαλέσων ;

Τὴν ἐπαύριον ὁ Μοζιρόν ἦλθεν ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς κυρίας Δὲ Σερζύ.

Ἵπῃρχε τὴν ἑσπέραν ἐκείνην πολὺς κόσμος συνηγμένος. Πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων, οὖς σπανιώτατά τις ἔβλεπεν ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Σερζύ, εἶχον ἔλθει μετὰ ἄλλων καὶ δύο φίλοι τοῦ κυρίου Δὲ Μοζιρόν, ἀνεψιὸς ἐνὸς τῶν πρώτων τυχοδιωκτῶν τῆς μοναρχίας, καὶ νέος τις ὑποκόμης περίφημος διὰ τὴν χάριν, μετ' ἧς διηύθυνε τὸ κοτιλλίον εἰς τὸ Κεραμεϊκόν.

Ὁ Ροβέρτος ἀφίκετο ὀλίγα λεπτὰ πρὸ τῶν ἑνδεκά. Δὲν ἤξευρεν ὅτι τινὲς τῶν φοιτητῶν τῆς αἰθούσης ἐζήτουν αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματος καὶ δὲν εἶδεν αὐτοὺς δι' ὄλου κατ' ἀρχάς· ἔμαθε δὲ ὅτι ὁ Λουκιανὸς εὗρισκετο κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν εἰς τὸ καπνιστήριον μετὰ τινῶν φίλων αὐτοῦ.

Ὁ Ροβέρτος μετέβη ὅπως χαιρετίσῃ τοὺς οἰκοδεσπότης.

Ἡ Βάλδα ἐφάνη αὐτῷ χαριεσττέρα ἢ πρότερον.

Ἐπλησίασεν αὐτῇ μετ' ὕψους δηλοῦντος ὅτι ἐθεώρει αὐτὸν ὡς τὸν μόνον τοῦ Λουκιανοῦ φίλον.

Διὰ τί δὲν ἤρχετο πλὴν τῆς ἐπισήμου πέμπτης ; διὰ τί δὲν ἤρχετο ποτὲ νὰ γευμασίῃ ; αὐτὴ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ τὴν ἀκόλουθον πέμπτην, καὶ ἐπέμενε μέχρις οὗ ὁ Ροβέρτος ὑπέσχετο αὐτό.

Ὁ Ροβέρτος ἔπειτα διηυθύνθη πρὸς τὴν Λουκιανὴν· ἀλλ' αὐτὴ ὠμίλει μετὰ δύο ἄλλων νεανίδων φίλων αὐτῆς, καὶ ἀσημάντους μόνον λέξεις μετ' αὐτῆς ἠδυνήθη νὰ ἀνταλλάξῃ.

Συνήνησεν αὐτῷ διαβαίνοντι ἡ Ἀγγελίνα. Ἐτεῖνε πρὸς αὐτὸν τὴν μικρὰν χειρὰ τῆς, καὶ ἐφάνη αὐτῷ ὅτι ἔτρεμεν ὀλίγον.

Ἐφαίνετο ἡ νεανὺς τεταραγμένη καὶ συγκεκινημένη, ὡς

εἰ εἶχε νὰ εἶπῃ αὐτῷ τι καὶ δὲν ἤξευρε πῶς νὰ γνωστοποιήσῃ αὐτῷ τοῦτο.

— Ὁ κύριος Δὲ Μοζιρόν εἶνε ἐκεῖ, εἶπε τέλος· τὸν εἶδετε ;

— Ἴσως... δὲν ἤξεύρω... εἶπεν ὁ Ροβέρτος.

— Ἐνθυμεῖσθε τί σας εἶπον ἄλλοτε ; Εἶνε ἀνθρώπος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ προφυλάττησθε, ὁ κύριος Δὲ Μοζιρόν ! εἶνε ἀνθρώπος πάρα πολὺ κακός.

— Νομίζετε ; εἶπεν ὁ Ροβέρτος μειδιῶν.

— Ναί, ναί, εἶμαι βεβαία. Μήπως δὲν ἔχετε καὶ ὑμεῖς περὶ αὐτοῦ τὴν αὐτὴν γνώμην ;

— Τὴν αὐτὴν γνώμην ; ... εἶπεν ὁ Ροβέρτος, λαμβάνων τὴν χεῖρα αὐτῆς, ἡ γνώμη μου εἶνε ὅτι συνεχνοῖτε κατὰ πάντα τὴν ἀγνότητα παιδίου μετὰ πάσης τῆς τρυφερότητος τῆς καρδιάς γυναϊκίως· ἰδοὺ ποία εἶνε ἡ γνώμη μου.

Ὁ Ροβέρτος ἔθλιψε τὴν χεῖρα τῆς Ἀγγελίνας καὶ ἀπεμακρύνθη.

Τὸν παρηκολούθησε διὰ βλέμματος πλήρους ἐκστάσεως καὶ ἀνησυχίας. Οὗτος εἰςῆλθεν εἰς τὸ καπνιστήριον, ἐν ᾧ εὗρισκετο ὁ Λουκιανός.

Οἱ φίλοι τοῦ Λουκιανοῦ δὲν ἦσαν βεβαίως τόσοσιν προκεχωρημένοι εἰς τὰς σχέσεις αὐτῶν ὅσων ὁ Ροβέρτος· ἀλλ' ἦσαν πολὺ περισσότερον τῶν φίλων τοῦ κυρίου Δὲ Σερζύ. Ὁ Ροβέρτος μάλιστα εὗρεν ἐκεῖ μετ' εὐχαριστήσεως ἕνα τῶν πολιτικῶν ὁμογενῶν αὐτῷ, τὸν Λουδοβίκον Δὲ Μαρβεζόλ, νέον δικηγόρον μεγάλων προτερημάτων, ὅστις ὑπῆρξεν ἀρχαιότερος φίλος τοῦ Λουκιανοῦ, ὡς συμμαθητῆς ἐν τῇ Σχολῇ, καὶ ὅστις νῦν εἰργαζέτο ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ κυρίου Ὁβριόν, τοῦ φίλου τῆς κυρίας Μαρουσσέ.

Ὁ Ροβέρτος μετὰ τῶν τεσσάρων ἡ πέντε καπνιστῶν, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν εὕρισκόμενον ἐν τῷ μέσῳ συμπανθείας καὶ ἀγχινόας. Ἀλλὰ μὲν μάλιστα παρῆλθον δύο λεπτὰ τῆς ὥρας μετὰ τὴν εἰς τὸ καπνιστήριον εἰσοδὸν του καὶ εἰρέβραλεν ὁμιλος μιγάδων ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους.

Ὁ Μοζιρόν εἰςῆλθεν ὀπισθεν αὐτῶν, ὁμιλῶν μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τοῦ χορευτοῦ ὑποκόμης.

Ὁ Λουκιανὸς ἄμα ἰδὼν αὐτοὺς ἐδήξε τὸ χεῖλος αὐτοῦ, καὶ ἐφάνη φθονήσας πῶς αὐτοὺς διὰ τὴν θέσιν, ἣν κατέλαβον. Ἀλλ' οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἶπῃ αὐτοῖς τι· ἀπ' οὗ εἰςῆλθον, θὰ καπνίσωσιν.

Ὁ Ροβέρτος ἦλθε νὰ ἀνάψῃ τὸ σιγάρον, καὶ ὠμίλει γελῶν μετὰ τοῦ Λουδοβίκου Δὲ Μαρβεζόλ.

Ὁ Μοζιρόν μετέβη νὰ καθῆσθαι ἐπὶ τοῦ ἀνακλινητῆρος, ἀκριβῶς ἀπέναντι αὐτοῦ, κεχωρισμένου ὑπὸ μόνῃς τῆς τραπέζης.

Ἡ ἔλευσις τῶν νεηλῶδων ἔρριψε ψυχρότητα τινα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς.

— Συγγνώμην, κύριοι ! εἶπεν ὁ ὑποκόμης, μήπως σας διεκόψαμεν ; ... Συνωμιλεῖτε ; ...

— Ὡμιλεῖτε περὶ πολιτικῶν ἴσως ; εἶπεν ὁ ἀνεψιός.

— Ποσῶς, εἶπεν ὁ Λουκιανός.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, εἶπεν ὁ ὑποκόμης, ἂν ὠμιλεῖτε περὶ πολιτικῶν, δύνασθε νὰ ἐξακολουθήσητε. Σας βεβαίῳ μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι ἀποβαίνει ὁσημέραι εὐκολώτερον νὰ ἀκούῃ τις, καὶ μάλιστα μετὰ τῶν ἀνθρώπων σπουδαίων, ἀπὸ τινῶν ἐτῶν τὰς μάλλλον ἀντιθέτους γνώμας.

— Καὶ πρώτον ὑμεῖς, Ἐκτωρ, εἶπεν εἰς τῶν νεηλῶδων, ὑμεῖς εἴσθε ἐκ τῶν φιλελευθέρων !

— Δὲν γνωρίζω, εἶπεν ἀφελῶς ὁ χορευτής, γνωρίζω μόνον ὅτι δὲν εἶμαι ἐκ τῶν συντηρητικῶν.

— Ὁ Ἐκτωρ ἔχει δίκαιον, ἐπανέλαβε σοβαρῶς ὁ ἀνεψιός, δὲν θὰ ὑπάρχωσι μετ' ὀλίγων χρώματα, θὰ ὑπάρχωσι μόνον ἀποχρώσεις. Προσεγγίζουσιν, ἰδρύνονται. Στοιχηματίζω ὅτι, ἐντὸς δέκα ἐτῶν ἀπὸ σήμερον, ἐν τῇ Γαλλίᾳ μόνον μοναρχικοὶ θὰ ὑπάρχωσι. — Ναί, ναί, κινεῖτε τὴν κεφαλὴν, κύριε Δὲ Μαρβεζόλ. — Ἰδέτε ! ἤδη οἱ ἀρ-

χατοὶ κοινοβουλευτικοί, οἱ συνταγματικοὶ ἦλθον πρὸς ἡμᾶς προθύμως. Ἀρκεῖ νὰ διαρκῆσῃ τι ὅπως ἀπορροφήσῃ. Θὰ ἴδῃτε! ἡ ἡμέρα δὲν εἶνε πολὺ μακρὰν, σὰς ἀπαντῶ, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ δημοκρατικοὶ θὰ παρακαλέσωσι νὰ συνενωθῶσιν...

— Ἡξεύρω μάλιστα ἀπὸ τοῦδε τινὰς, οἱ ὅποιοι θὰ παρακαλέσωσι νὰ συνενωθῶσιν! εἶπε μετὰ βραδείας καὶ ἐντόνου φωνῆς ὁ Μοζιρόν, ὅστις δὲν εἶχεν ἔτι προφέρῃ λέξιν.

Ἐποικίας ἐφαίνετο ὅτι εὕρισκετο ἐκεῖ ὅπως ἀπαντᾶ τῷ Μοζιρόν, καὶ ἔσπευσε προθύμως νὰ ἐπαναλάβῃ μετὰ τινος ἐκπλήξεως καὶ περιεργίας σφόδρα ἐπιτετηθευμένων :

— Πῶς; . . . δημοκρατικοὶ τινες ἐπιθυμοῦσι συνένωσιν μεθ' ἡμῶν; . . . Τί ἐννοεῖτε, Μοζιρόν;

— Ἐννοῶ ὅτι, ὑπέλαβεν ὁ Μοζιρόν, γνωρίζω ἓνα δημοκρατικόν, ὅστις κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν προσπαθεῖ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς μίαν τῶν μεγαλειτέρων καὶ ἐντιμοτέρων οἰκογενειῶν τῆς ἡμετέρας τάξεως, καὶ ὅστις, ἐξελθὼν, ἀγνωστον πῶς, ἐκ τῶν κατωτέρων στρωμάτων τῆς κοινωνίας, ἀγωνίζεται παντοίους τρόπους διὰ μέσων, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον φανερῶν, νὰ ἐξαπατήσῃ καὶ νὰ συζευχθῇ μίαν τῶν εὐγενεστέρων καὶ πλουσιωτέρων κληρονόμων. Θὰ ὁμολογήσῃτε καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητέ μοι Ἐκτωρ, ὅτι τὸ νὰ ἀφήσῃ τις νὰ διέλθωσι ἀπαρατήρητοι τοιαῦται αὐθάδεια, θὰ ἦτο ὡς νὰ ἀπῶθει ἴσως ὀλίγον μακρὰν τὴν ἀνοχὴν, πρὸς χάριν τῆς συγχωνεύσεως τῶν κομμάτων.

— Μὰ τὸν Θεόν, βέβαια! εἶπε γελῶν ὁ ὑποκόμης, καὶ δὲν προχωρῶ ἕως ἐκεῖ!

— Καὶ ποία λοιπὸν εἶνε αὐτὴ ἡ ἱστορία; ἀγαπητέ μοι κύριε Μοζιρόν; ἠρώτησεν ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ὑπουργοῦ· μοὶ φαίνεται πλασμένη ὡς παραδειγμα καὶ περίεργος. Δὲν δύνασθε νὰ προσθέσητε λεπτομερείας τινὰς;

— Θὰ ἐννοήσητε, ἐπανελάβεν ὁ Μοζιρόν, ὅτι δὲν δύναμαι ὑφ' οἷον δὴποτε λόγον νὰ ἀφήσω νὰ διαβλέπῃ οἶαν δὴποτε οἰκογένειαν ὑψηλῆς περιωπῆς, πολὺ μᾶλλον τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος· οὐδὲν δὲ ὑπάρχει, τὸ ὅποῖον ἐμποδίζει βεβαίως νὰ δηλώσω τὸ πρόσωπον, τὸ ὅποῖον ἀπετόλμησε νὰ ριφθῇ ἐπὶ τοῦ θηράματος αὐτοῦ, καὶ μάλιστα εἶνε καθήκον παντός εὐγενοῦς νὰ ἀποκαλύψῃ καὶ νὰ καταγγείλῃ αὐτό. Θὰ ἐκπληρώσω λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὸ καθήκον μου τοῦτο δι' ὀλίγων λέξεων.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Μοζιρόν, ὅστις ἐκάθητο ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ Ροβέρτου, ἔλαβε τὴν ἐξῆς στάσιν: ἐξέτεινε τὸν ἀριστερόν βραχίονα ἐπὶ τοῦ στήθους, ἐστήριξε τὸν ἀγκῶνα τοῦ δεξιοῦ, ἔπειτα ἐστήριξε τὸν πῶγωνα ἐπὶ τῆς συμπυχθείσης δεξιᾶς χειρὸς αὐτοῦ.

Ἰστάμενος οὕτω, προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ Ροβέρτου εὐθύ, ἀτενὲς καὶ φλογερὸν βλέμμα, οὕτινος ἡ αὐθάδεια πύξῃσε καὶ ἐπολλαπλασιάσθη ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τῆς ἀλαζονείας, ἣν ἐξέφαινε τὸ ἀδιάκοπον μειδίαμα αὐτοῦ.

Ἐγένετο ἐν τῷ καπνιστηρίῳ σιωπὴ ἀφῶνων ἀγαλλμάτων.

Πάντες οἱ ἐκεῖ παρόντες ἄνδρες ἠσθάνοντο, καὶ τινες καὶ ἐγνώριζον, ὅτι ἐμελλε μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀγρία νὰ συναφθῇ πάλη, ἀγριωτέρα ἴσως νῦν, ἢ ἂν ἀντὶ ἡμικαύστων σιγάρων ἐκράτουεν εἰς τὰς χεῖρας ὅπλα.

Ἐποικίας ἦτο σοβαρὸς καὶ ἀποφασιστικὸς τοῦτο μόνον ἠδύνατο νῦν νὰ πράξῃ, νὰ ἀφήσῃ τὰ πράγματα νὰ λάβωσι τὸν ροῦν αὐτῶν.

Ἐποικίας ἦτο γαλήνιος καὶ ὡς ἀδιάφορος δὲν ἐζήτηε νὰ ἀποφύγῃ τὸ βλέμμα τοῦ Μοζιρόν, ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἐβλέπεν αὐτό· καὶ ἐξηκολούθει νὰ καπνίζῃ τὸ σιγάρων αὐτοῦ μετὰ μεγάλης ἀταραξίας.

Ἐποικίας ἦτο ἐπανελάβε διὰ τοῦ αὐτοῦ βραδέως καὶ βαρέως τόνου τονίζων τὰς λέξεις:

— Ὁ κύριος οὗτος λοιπὸν ὀνομάζεται δι' ὀνόματος ἢ μᾶλλον δι' ἐπωνύμου. . . δὲν θὰ εἴπω χυδαίου, — καὶ

τὸ χυδαῖον, νομίζω, δὲν δηλοῖ αὐτὸ ἢ διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, — δι' ὀνόματος περισσότερο ἢ ἀπλοῦ, δι' ὀνόματος ἀγενοῦς, — ὡς Δουράν, Βερτρὰν, Βερνὰν . . . Ἄς ἀπονεύσωμεν εἰς αὐτὸν τὴν χάριν ὀνόματος οἰκογενειακοῦ, ἃς καλέσωμεν αὐτὸν ἀπλῶς Μακαῖρ. Ἐχὼ ἀποδείξεις τῆς εὐγενοῦς αὐτοῦ καταγωγῆς. Εἶνε υἱὸς ἐνὸς ἀθλίου ὑπαλληλίσκου ἢ ἴσως οἰκοφύλακος, — μικρᾶς πολίχνης τετάρτης τάξεως. Ἐσπούδασαν αὐτὸν διὰ συνεισφορῶν. Μετὰ ταῦτα ἐβάδισε μόνος διὰ ραδιοουργιῶν εἰς τὴν προαγωγὴν αὐτοῦ. Ἀλλά, δυστυχῶς δι' αὐτόν, ἔκαμε αὐτὴν τοσοῦτον σκανδαλωδῶς ταχεῖαν, ὥστε καὶ οἱ μᾶλλον εὐνοούμενοι αὐτῷ ἐξεπλάγησαν καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μὴ ἀνακαλύψωσιν ὡς ὑπόπτους τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσήνεγκεν εἰς τὸν ἀξιόλογον ἄνδρα, ὁ ὅποιος τοσοῦτον πεισματωδῶς τὸν ἐπροστάτευσεν. Αἱ σύντομοι αὗται ἐνδείξεις εἶνε ἱκανῶς σημαντικαί, νομίζω. Τώρα συμπεριαιῶ . . .

Ἐποικίας ἦτο ἐπὶ στιγμὴν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ μεταβάλλῃ τὴν θέσιν καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ βλέμματός αὐτοῦ, καὶ ἐξηκολούθησε :

— Τὸ ἀστείον εἶνε ὅτι, ἐνθαρρυνθεὶς ὑπὸ τῆς προπετοῦς ἐπιτυχίας αὐτοῦ, θέλει νὰ ὠθήσῃ μέχρι τέλους τὴν αὐθάδειαν, καὶ, διὰ τῶν ἀπίστων καὶ ἀποτροπαίων μέσων, προσπαθεῖ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν οἰκογένειαν, ἡ ὁποία ἀξιοῖ καὶ ἀπολαύει τῶν σεβασμῶν ἡμῶν. Ἄλλ' ἔχουσι τὴν γνώσιν οἱ φύλακες! καὶ εἰδοποιήθη ὅτι, ἂν ἐπιμεινῇ εἰς τὸ μυσαρὸν τοῦ σχεδίου, ἐπαγρυπνεῖ τις, ὅστις θὰ παρακαλύσῃ τὴν δίοδον, διὰ τοῦ ἀπλουστεροῦ καὶ σταθερωτέρου τρόπου, θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ λαϊμοῦ του!

— Ἀληθῶς! ἡ μεσολάβησις αὕτη θὰ ἦτο πολὺ ἀναγκαῖα, κύριε Δὲ Μοζιρόν; . . . διέκοψεν ὁ Λουδοβίκος Δὲ Μαρβεζόλ· μοὶ φαίνεται ὅτι ἄνθρωπος τοιοῦτος, ὡς τὸν περιγράφετε, δὲν θὰ ἦτο ἀληθῶς λίαν ἐπικίνδυνος, ἢ δὲ μεγάλη οἰκογένεια, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖτε, θὰ ἐπροφύλαττε μόνη κάλλιστα καὶ ἐαυτήν, καὶ τὴν κόρην καὶ τὴν προῖκα τῆς.

Ἐποικίας ἦτο ἤκουσε τὸν διακόψαντα αὐτόν, χωρὶς νὰ κινήσῃ καὶ τὰ ἀποστρέψῃ τὸ βλέμμα ἀπὸ τοῦ Ροβέρτου.

— Δὲν εἶπον, κύριε Δὲ Μαρβεζόλ, ἐπανελάβεν, ὅτι τὰ χρήματα εἶνε ἀκριβῶς ὁ σκοπός, πρὸς τὸν ὅποῖον ἀποβλέπει ὁ ἄνθρωπος αὐτός. Χρήματα, ἔχει...

— Ἄ! ἄ! αὐτὸ εἶνε καὶ τι!

— Ναί, ναί· μετέρχεται ἐπικερδῆ τέχνην, γνωρίζετε... ὑποθέσατε ὅτι πωλεῖ διάφορα φάρμακα, ὅτι εἶνε κτηνίατρος ἢ ὁδοντοατράς... Ἄλλ' ἡ τιμὴ δὲν κερδίζεται τόσοον εὐκόλως, ὅσον τὰ χρήματα. Καὶ ἂν ἀπόλετο ἡ τιμὴ; καὶ ἂν κινδυνεύῃ νὰ ἀπολέσῃ αὐτήν; . . . Ὁχι, ὄχι! ἐπαναλαμβάνω, ὅτι εἶνε καλὸν νὰ μένῃ μέχρις αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ προχωρήσῃ. Καί, ἐγὼ πρῶτος, διακηρύττω ὅτι δὲν θὰ ἀνεχθῶ, ὥστε ὁ ραδιοῦργος αὐτός, ὁ υἱὸς τοῦ θυρωροῦ, νὰ ὑψώσῃ, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν μόνον, ἐπὶ τῆς εὐγενοῦς ταύτης κόρης τοῦ εὐπατρίδου.

Ἐποικίας ἦτο ὑψωσεν ὀλίγον τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐπὶ ταῖς τελευταῖαις ταύταις λέξεσιν. Ἐπῆλθε βραχεῖα σιωπὴ, τὴν ὁποίαν ὁ Λουκιανὸς ἐδοκίμασε νὰ διασπάσῃ.

Ἄλλὰ διὰ φιλικῆς χειρονομίας ὁ Ροβέρτος μειδιῶν ἀνεχαίτισεν αὐτόν, ὡς εἰ τὸν παρεκάλεε νὰ ἀφήσῃ τὸν κύριον Μοζιρόν νὰ ὁμιλήσῃ.

Πάντες περὶ αὐτὸν προσεῖχον μετ' ἀνεκφράστου ἀγωνίας προσδοκῶντες.

Ἐποικίας ἦτο ὑψωσεν τὴν φωνὴν, τοσοῦτον ἤρεμον, ὅσον καὶ πρὸ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας, πρὸ τῆς εἰς τὸ καπνιστήριον εἰσόδου αὐτοῦ.

— Κύριε Δὲ Μοζιρόν, εἶπε, παρηκολούθησα μετ' ἐνδιαφέροντος τὴν διήγησίν σας, εἰς τὴν ὁποίαν, ἀληθῶς εἶπεῖν, εὗρον μᾶλλον ὅτι ἀφηγεῖσθε παρενεύοντες ἢ ἀληθῆ συμ-

πάντα ἐξιστοροῦντες καὶ μάλλον ὕβρεις ἢ κατηγορίας. Ἄλλὰ αὐτὸ μοι εἶνε ἀδιάφορον. Ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἀποβλέπει ἐμέ, — καὶ διὰ τὸ ὅποιον ἐρωτῶ ὑμᾶς, — εἶνε τὸ ἐξῆς· διὰ τί ὄτε ὁμιλεῖτε, ἐκρατεῖτε τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπ' ἐμοῦ ἀτενῶς καὶ δυσπίστως;

Ὁ Μοζιρόν ἐξεπλάγη καὶ παρωργίσθη ἐκ τῆς ἡμερίας τοῦ Ροβέρτου. Ἡσθάνθη ἐν αὐτῷ ὑψηλὴν ἠθικὴν ὑπεροχὴν. Εἶχεν αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπερπηδήσει βεβαίως τὰ ἐσκαμμένα· θέλων νὰ κτυπήσῃ σφοδρῶς, ἐλησμόνησε νὰ κτυπήσῃ ὀρθῶς. Ἐξετρογιάσθη ἐκ τῶν ἐθίμων τῆς ὑψηλῆς τάξεως, περὶ ἧς ἐνηθρύνετο κομπάζων. Ὑπῆρξεν ἀγροίκος· ἐμάντευε καλῶς τὴν κατὰπτωσιν αὐτοῦ ἐν τῷ πνεύματι καὶ τῶν ἐνθερμοτέρων αὐτοῦ φίλων, οἵτινες περιστοίχουν αὐτόν, καὶ ἐξωργίζετο καθ' ἑαυτοῦ πρώτιστα πάντων.

Τὸ ἑναπομείναν αὐτῷ ἦν ἡ ἐπίτασις τῆς προπετείας, καὶ ἐδράξατο αὐτῆς ἀπλήστως.

Ἀπήντησε λοιπὸν τῷ Ροβέρτῳ χωρὶς νὰ ταραχθῇ:

— Σὺς παρετήρησα πράγματι ἐνῶ ὁμίλου, κύριε Ροβέρτε, εἶνε ἀληθές, ἀληθέστατον· καὶ σὺς παρατηρῶ ἀκόμη τὴν στιγμὴν ταύτην. Ἔπειτα;

— Ἔπειτα; εἶπεν ὁ Ροβέρτος μετὰ τῆς αὐτῆς ἀταραξίας· ἔ, λοιπὸν, κύριε, ἐνοήσατε τὴν παρατήρησίν μου, ἀλλὰ δὲν ἀπηντήσατε εἰς τὴν ἐρώτησίν μου· σὺς ἠρώτησα τὸν λόγον, διατί μὲ παρετηρεῖτε ἀτενῶς καὶ δυσπίστως.

— Δὲν ἔχω νὰ σὺς δώσω λόγον, κύριε Ροβέρτε, καὶ δὲν σὺς δίδω. Μήπως ἀνεγνωρίσατε εἰς τοὺς λόγους μου τὸν ἑαυτὸν σὺς; Εὐρισκόμεθα εἰς τὸ καπιιστήριον τοῦτο δέκα καὶ τέσσαρες ἢ δέκα καὶ πέντε καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν παρόντων δὲν ἔλαβε διὰ λογαριασμὸν ἑαυτοῦ ὅ, τι εἶπον. Ἐκλαμβάνετε αὐτὰ δι' ὑμᾶς; Ὅπως εὐχαριστεῖσθε.

— Διαστρέφετε τὸ ζήτημα, κύριε Δὲ Μοζιρόν! ἐπανελάβην ὁ Ροβέρτος ἀπαθῶς· δὲν ἐνδιαφέρομαι ποσῶς διὰ τὰ ὑφ' ὑμῶν λεχθέντα, καὶ μετρίαν ἔδειξα προσοχὴν εἰς τὴν εἰκόνα τὴν ὁποίαν μᾶς παρουσιάσατε, διότι οὐδ' ἓνα γνωρίζω νὰ ὁμοιάζῃ μὲ αὐτήν, ἔστω καὶ κατὰ προσέγγισιν. Ἄλλ' ἐπειδὴ, ἐνῶ ὁμιλεῖτε, ἀγνοῶ περὶ τίνος, μὲ παρετηρεῖτε καὶ μὲ ἐδεικνύετε διὰ τοῦ βλέμματος τοσοῦτον φανερώς, ὡς νὰ μὲ ἐδεικνύετε διὰ τοῦ δακτύλου, ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σὺς ἐρωτήσω, καὶ σὺς ἐρωτῶ, ἂν ὑπάρχῃ, ἄμεσος ἢ ἕμμεσος εἰς τοὺς λόγους ὑμῶν κατ' ἐμοῦ προσβολή;

Ὁ Μοζιρόν ἐσκέφθη ἐπὶ τινα στιγμὴν ὅπως σταθμίσει τὰς λέξεις αὐτοῦ καὶ ἀπεκρίθη:

— Δὲν λέγω ὄχι.

— Καλλίστα! ὑπέλαβεν ὁ Ροβέρτος· τότε λέγετε ναί;

Πολιορκηθεὶς τοσοῦτον στενωῶς ὁ Μοζιρόν ἀπήντησε μετὰ ζωηρότητος:

— Δὲν λέγω τίποτε. Ὁμίλησα εἰς τρίτον πρόσωπον. Καὶ πάλιν ἐξελάθετε τὰ λεχθέντα κατ' ἴδιαν βούλησιν. Δὲν θὰ σὺς δώσω ἄλλην ἐξήγησιν. Ἄλλως, πράξατε ὅ, τι καὶ ἂν θέλητε.

Ἄλλ' ὁ Ροβέρτος ἐπανελάβε μετ' ἀταράχου ἡσυχίας:

— Δὲν λέγετε ναί. Ὁμίλησατε εἰς τρίτον πρόσωπον. Αὐτὸ ἀρκεῖ.

— Εἶσαθε εὐχαριστημένος ἐξ αὐτῶν;

— Πάρα-πολύ.

— Εἶσαθε ὀλιγαρκής! εἶπε μικτηρίζων ὁ Μοζιρόν.

— Εἶμαι ἀδιάφορος! εἶπεν ὁ Ροβέρτος.

Ἐρριψε διὰ τοῦ δακτύλου τὴν τέφραν τοῦ σιγάρου αὐτοῦ καὶ ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ εἰρηνικοῦ τόνου:

— Ἐξέθετον λεπτομερῶς τὰ κατορθώματα, καὶ πρὸ πάντων τὰ σχέδια, δημοκρατικοῦ, ὅστις κατὰ τὴν ἐκτίμησίν σας εἶνε ἀτιμὸς ἄνθρωπος. Ὑπάρχουσιν ὅμως ἀτιμοὶ ἄνθρωποι μεταξὺ πάντων τῶν κομμάτων. Θὰ σὺς ἀφηγηθῶ, ἂν θέλητε, περὶ ἑνὸς ἐκ τῶν ὑμετέρων, ὅστις εἶνε πολὺ ἀθλιέστερος τοῦ ἀσημάντου κυρίου, οὗτινος περιεγράψατε τὴν εἰκόνα.

— Ἐμπρός! ἄς ἴδωμεν! εἶπεν ὁ Μοζιρόν, τοῦ ὁποίου οἱ ὀδόντες συνεσφίγγοντο.

— Μόνον, εἶπεν ὁ Ροβέρτος, ἡ διήγησις ὑμῶν ἐστηρίζετο τὸ πλεῖστον ἐπὶ ἀβασίμων βάσεων καὶ ὑποθέσεων: ἡ ἰδική μου θὰ στηρίζεται ἐπὶ γεγονότων. Ἄλλως θὰ εἶμαι ὡς ὑμεῖς σύντομος.

Καί, ὁμιλῶν ἐνώπιον αὐτοῦ, χωρὶς νὰ προσβλέπῃ τὸν Μοζιρόν:

— Ὁ ἄνθρωπος, περὶ τοῦ ὁποίου θὰ σὺς ὁμιλήσω, ἐπανελάβην, εἶνε εὐγενής, εὐγενέστατος, καὶ φέρει ὄνομα ἐνδοξόν, συγκαταριθμῶν ἐν τοῖς προγόνοις αὐτοῦ εὐπατρίδην τινά, πρὸς τὸν ὅποιον εἰς τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας ἔτρεφε τὴν τρυφερωτέραν φιλίαν. Σπεύδω νὰ προσθέσω ὅτι δὲν διέφθειρεν αὐτὴν ποσῶς.

Ὁ Μοζιρόν μετεκίνησε τὴν καθέδραν αὐτοῦ μετὰ νευρικής ταραχῆς· ἠσθάνετο ὅτι δὲν θὰ ἐκράτει ἐκυτοῦ.

— Προσεκολλήθη εἰς τὸν στρατόν, ἀλλ' ἔνεκεν καταχρήσεως χρημάτων, τὰ ὁποῖα, ὡς ἀνήκοντα τῷ στρατῷ, ἐνόμιζε καὶ ἰδικά του, ὑπεχρεώθη νὰ ἀποσυρθῇ ταχέως... καὶ βιαίως. Ἠὐχαρίστησε δὲ τὸν προκαλέσαντα τὴν ἐκδίωξιν αὐτοῦ, δολοφονήσας αὐτόν.

— Τὸν ἐδολοφόνησεν; ἠρώτησεν, ὁ Μοζιρόν διὰ φωνῆς τρεμούσης ἐκ τῆς ὀργῆς.

— Τὸν ἐδολοφόνησε, — διὰ πιστολίου, ἐπανελάβε ψυχρῶς ὁ Ροβέρτος. Μεταχειρίζεται τὸ πιστόλιον, ὡς ἄλλος τὴν μάχαιραν. Κατόπιν ἐδολοφόνησε διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου ἄνδρετον ἰταλὸν ἀξιωματικόν.

— Ἐξακολουθεῖτε! εἶπεν ὁ Μοζιρόν μετὰ βεβιασμένου μειδιάματος.

Ὁ Ροβέρτος ἐπανελάβε:

— Τὸ ζήτημα τῶν χρημάτων, τὸ ὅποιον καὶ ὑμεῖς, κύριε Δὲ Μοζιρόν, ἀνεγνωρίσατε, δὲν ἀπέβλεπεν ὁ δημοκρατικός σας, κατέχει μέγα μέρος τοῦ βίου τοῦ βοναπαρτιστοῦ μου· καὶ ἀναμιγνύεται μάλιστα, ἀλλοίμονον! ὀλίγον εἰς πάντα, καὶ πρώτιστα πάντων εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον καὶ εἰς τὸν ἔρωτα. Ἐξηγοῦμαι.

Ὁ Μοζιρόν ἠγέρθη μετὰ σφαιρότητος.

— Πρὶν ἢ προχωρήσητε, κύριε Ροβέρτε, εἶπεν, ὡρὸς καὶ τρέμων ἐξ ὀργῆς, σὺς προσκαλῶ νὰ ὀνομάσητε ἐκεῖνον, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖτε.

— Νὰ τὸν ὀνομάσω, κύριε Δὲ Μοζιρόν! Πικράδοξον! καὶ διὰ τί;

— Διότι ὑπερπηδήσατε ὑπὲρ τὸ δέον τὴν συκοφαντίαν, κύριε διδάκτωρ!

— Μήπως κατὰ τύχην ἀναγνωρίζετε ἑαυτόν, κύριε μαρκήσιε; Εἶμεθα δέκα καὶ τέσσαρες ἢ δέκα καὶ πέντε...

— Ἐπιμένετε νὰ καλύπτετε τὰς ὕβρεις ὑμῶν διὰ τοῦ ἀνωνούμου;

— Ὁμίλησα, ὡς καὶ ὑμεῖς, εἰς τρίτον πρόσωπον.

— Ἐπιμένετε μὴ ἀπαντῶν κατηγορηματικῶς; . . .

— Ὅπως καὶ ὑμεῖς.

— Λοιπὸν! ἀνέκραξεν ὁ Μοζιρόν, τείνων τὴν πυγμὴν πρὸς τὸν Ροβέρτον ὑπεράνω τῆς τραπέζης, κύριε διδάκτωρ, εἶσαθε θανάδρος!

— Ἄ! κύριε μαρκήσιε! εἶπεν ὁ Ροβέρτος μετ' ἀξιοπρεποῦς τόνου, μέχρι τοῦδε ὁμιλήσαμεν εἰς τρίτον πρόσωπον· ἀλλὰ νομίζω ὅτι τὸρα μετεχειρίσθητε δεύτερον.

— Ἐξακολουθῶ μάλιστα καὶ εἰς πρῶτον· θὰ σὺς φευέσω.

— Οὐχὶ βεβαίως διὰ πιστολίου! εἶπεν ὁ Ροβέρτος μετὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου.

— Ναί, ἔχετε τὴν ἐκλογὴν τῶν ὄπλων. Ἔστω. Διὰ τίνος ὄπλου θὰ μονομαχήσητε; Διὰ τῆς σμίλης;

— Διὰ τοῦ ξίφους.

ΚΕ'

Οἱ μάρτυρες.

Ὁ Ροβέρτος μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἐκάθητο, ὁμιλῶν μετ' ἀγέρωχου καὶ σαρδονικῆς ἡρεμίας· ἀλλ' ἐπὶ τῇ τελευταίᾳ λέξει ἠγέρθη καὶ προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ Μοζιρόν ὑπέρφρον καὶ αὐστηρὸν βλέμμα.

Ὁ Μοζιρόν, ὅστις ἔτρεμεν ἐκ λύσσης, ἠσθάνθη τὴν βαρύτητα τοῦ βλέμματος τούτου, καὶ σπαδάζων :

— Ναί, ναί, ἐψιθύρισε, προσποιεῖσθε τὸν μεγαλοφυᾶ ! θὰ ἴδῃτε ὅτι ἐν τῇ μονομαχίᾳ ἡ μεγαλοφυᾶ δὲν χρησιμεύει ποσῶς.

Οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ὑψωσεν οὐδέτερος αὐτῶν τὴν φωνὴν ὑπεράνω τοῦ τόνου ὀλίγον ζωηρῆς συζητήσεως, καὶ ὁ θόρυβος τῆς ἔριδος δὲν ἔφθασε μέχρι τῆς αἰθούσης· πάντες δὲ οἱ περι αὐτοὺς καθήμενοι ἔμειναν σιωπηλοὶ, προσεκτικοὶ καὶ ἀσθμαίνοντες.

Ὁ Λουκιανὸς μόνον δι' αὐτομάτου κινήσεως μετὰ τοῦ Μαρβεζόλ καὶ τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων φίλων αὐτῶν, συνεπειρώθησαν περὶ τὸν Ροβέρτον. Ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ὑπουργοῦ, ὁ ὑποκόμης Ἐκτωρ, καὶ οἱ λοιποὶ ὀκτώ ἢ δέκα οἱ κειοὶ τοῦ Κεραμικοῦ καὶ τῆς Κομπιένης Ἰσταντο ὀπισθεν τοῦ Μοζιρόν.

— Καὶ πότε θὰ ἴδωμεν τὸ ἀγέρωχον τοῦτο θάρρος ἐμπράκτως ; ἐπανελάθεν ὁ Μοζιρόν. Ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, δὲν εἶνε ἀληθές ;

— Ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον τῷ ὄντι, εἶπεν ὁ Ροβέρτος· καὶ διὰ νὰ συντομεύσωμεν τὴν προεισαγωγὴν, ἰδοὺ ὁ κύριος Λουκιανὸς Δὲ Σερζύ καὶ ὁ κύριος Λουδοβίκος Δὲ Μαρβεζόλ, οἵτινες θὰ μοὶ κάμουν, ἐλπίζω, τὴν τιμὴν νὰ γείνωσι μάρτυρές μου.

— Νομίζω, εἶπεν ὁ Μοζιρόν, ὅτι ὁ κύριος Λεοπόλδος Δὲ Πλασσὺ καὶ ὁ κύριος ὑποκόμης Ἐκτωρ Δὲ Κλαϊρβάν, παρόντες ἐνταῦθα, δὲν θὰ ἀρνηθῶσι νὰ γίνωσιν ἰδικοὶ μου.

Ὁ ἀνεψιὸς καὶ ὁ ὑποκόμης ὑπέκλιναν τὴν κεφαλὴν, εἰς σημεῖον ἀποδοχῆς.

Ὁ Λουκιανὸς ἐζήτησε διὰ χειρονομίας καὶ ἔλαβε τὸν λόγον :

— Θὰ ἦνε, νομίζω, ἀπλούτερον καὶ συντομώτερον, εἶπε, νὰ κανονίσωμεν τὰ πάντα μεταξὺ μας, διαρκούσης τῆς συναναστροφῆς. Λάβετε ἐν τούτοις τὴν καλοσύνην, κύριοι, νὰ εἰσέλθητε, εἰς τὴν αἰθουσαν ὃ εἰς κατοπίν τοῦ ἄλλου, ὅπως μὴ ἐλκυσώμεν τὴν προσοχὴν τῶν προσκεκλημένων.

Καθ' ὁμάδας τρεῖς ἢ τεσσαρες ἐξήλθον οἱ παρόντες κατὰ διαδοχὴν ἐκ τοῦ καπνιστηρίου.

Καὶ ὁ Μοζιρόν αὐτὸς ἐξήλθε μετὰ τῆς προτελευταίας ὁμάδος, καὶ ὁ Ροβέρτος μετὰ τῆς τελευταίας.

Ἐνῶ ὁ Μοζιρόν διηυθύνετο πρὸς τὴν θύραν, ὁ Ροβέρτος, πρὶν ἢ ἐξέλθῃ, εἶπε τῷ Λουκιανῷ :

— Θὰ παρεκάλουν μόνον τοὺς μάρτυρας, ὥστε ἡ συνέντευξις νὰ γείνη τὴν πρώτην τῆς αὐρίου.

Ὁ Μοζιρόν ἐστράφη.

— Καὶ ἐνωρίς, σὰς παρακαλῶ ! εἶπεν· ἔχω σπουδαίαν ὑπόθεσιν μετὰ μεσημβρίαν.

Οἱ τεσσαρες μάρτυρες ἔμειναν μόνοι. Μόνας τὰς λοιπὰς λεπτομερείας τῆς συγκρούσεως εἶχον τοῦ λοιποῦ νὰ κανονίσωσι.

— Λοιπὸν ποίαν ὄραν τῆς πρώτας νὰ ὀρίσωμεν ; ἠρώτησεν ὁ ὑποκόμης.

— Πρέπει κατὰ πρότον νὰ ἐκλέξωμεν τὴν θέσιν, εἶπεν ὁ Λουκιανός.

— Ἔχω ὡς πρὸς τοῦτο, μικρὸν ἐν Ἀγίῳ Γερμανῷ ἀγροτικὸν οἶκον, εἶπεν ὁ Μαρβεζόλ· εἶνε εἰς τὴν διαθέσιν ὑμῶν.

— Τὸ δάσος τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ εἶνε πολὺ κατάλλη-

λον, ἐπανελάθεν ὁ Λεοπόλδος Δὲ Πλασσὺ, ἀλλὰ δὲν δυναμέθα ἐκεῖ νὰ μεταβῶμεν πρὸ τῆς ἐνάτης ἢ δεκάτης ὥρας.

— Εἰς τὰς δέκα λοιπὸν θὰ συναντηθῶμεν ἐπὶ τῆς Τερράσσης· σύμφωνοι ;

— Σύμφωνοι, εἶπεν ὁ ὑποκόμης. Τώρα, κύριοι, ἔχετε τὴν ἐκλογὴν τῶν ὄρων· ἄφετε νὰ φέρωμεν τὰ ξίφη μας.

Ὁ Λουκιανὸς ἀντήλλαξε λέξεις τινὰς χαμηλῆ τῇ φωνῇ μετὰ τοῦ Μαρβεζόλ.

— Ἐκαστος θὰ φέρῃ τὸ ξίφος του καὶ ὁ κληρὸς θὰ ἀποφασίσῃ. Αὐτὸ νομίζω, εἶνε τὸ καλλίτερον.

Οἱ μάρτυρες τοῦ Μοζιρόν συνεσκέψαντο κατ' ἰδίαν, καὶ ὁ ὑποκόμης εἶπε :

— Δεκτόν !

Ἐπειτα εἰσῆλθον καὶ οἱ τεσσαρες εἰς τὴν αἰθουσαν.

Ὁ Λουκιανὸς μετέβη ὅπως ἀνακοινώσῃ τῷ Ροβέρτῳ τὰ ἀποφασισθέντα. Ὁ Ροβέρτος παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἔλθῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Λουκίαν. Ἐκάθησαν πλησίον τῆς νεάνιδος, ἥτις τὴν ἐσπέραν ταύτην ἦτο ὅλη χάρις καὶ θέλητρον· καὶ ἂν ὁ Λουκιανὸς ἐφάνη ὀλίγον δύσθυμος, ὁ Ροβέρτος ἀπ' ἐναντίας ὠμίλησε μεθ' ὅλης τῆς φιλοπαιγμοσύνης καὶ εὐφίας.

Ὁ Μοζιρόν, εἰδοποιηθεὶς τὰ δέοντα ὑπὸ τοῦ ὑποκόμης, ἠγέρθη σχεδὸν εὐθὺς ἵνα ἀναχωρήσῃ.

Εὔρε παρὰ τῇ θύρᾳ τὴν Βάλδαν, ἥτις, δοῦσα διαταγὰς τινὰς τοῖς ὑπηρέταις, εἰσήρχετο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν.

— Ἀναχωρεῖτε ἀπὸ τώρα ; τῷ εἶπεν.

— Ναί, ἀπήντησεν, εἶμαι ἠναγκασμένος, παρὰ τὴν συνήθειάν μου, νὰ ἐγερθῶ λίαν ἐνωρίς αὐριον τὸ πρωτὶ.

Καὶ χαμηλῶν τὴν φωνήν :

— Ἐφάνητε λίαν εὐχαρῖς πρὸς τὸν κύριον Ροβέρτον τὴν ἐσπέραν αὐτήν, μοὶ φαίνεται ;

— Δὲν ἔχω τὴν ἀξίωσιν νὰ ἐπεμβαίνω εἰς τὰς ἐριδας σας. Προσεκάλεσα αὐτὸν εἰς τὸν δείπνον τῆς προσεχοῦς Πέμπτης.

— Ἄ ! . . . Λοιπὸν μὴ φροντίζετε πλέον περὶ αὐτοῦ.

— Ἐπειδὴ ; . . .

— Ἐπειδὴ τὴν προσεχῆ Πέμπτην θὰ ἦνε νεκρός. Θὰ μονομαχήσω μετ' αὐτοῦ αὐριον τὸ πρωτὶ.

— Διὰ πιστολίου ;

— Διὰ τοῦ ξίφους ; ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε. Μικροῦ δεῖν ἐδειλίω, ἀλλ' ἐν τῇ μονομαχίᾳ δὲν ὑπάρχει κίνδυνος, καὶ ἀμέσως συνήλθον . . .

ὦ ! συγγνώμην ! μένετε ἐξ αἰτίας μου ὀρθία . . . Ἐς αὐριον, ἀγαπητῆ μου κυρία.

Ἡσπάζθη τὴν χεῖρα τῆς κυρίας Δὲ Σερζύ, καὶ ἐξήλθεν.

Ἡ Ἀγγελίνα εὗρισκετο εἰς τὴν ἀντίθετον ἄκραν τῆς αἰθούσης καὶ δὲν ἠδυνήθη οὐδένα τῶν συντόμων τούτων λόγων νὰ ἀκούσῃ· ἀλλὰ διὰ τῶν ζωηρῶν αὐτῆς βλεμμάτων, ἠκολούθησεν αὐτοῖς μακρόθεν, ὡς εἰ ἤκουε καὶ ἐνόει αὐτούς.

Ὁ Ροβέρτος ἀπεσύρθη μετὰ τῶν τελευταίων. Συνωμίλησε μετὰ τῆς Λουκίας, ἔπειτα μετὰ τῆς Βάλδας, χωρὶς οὐδὲ σκιὰν ἀνησυχίας νὰ προδώσῃ.

Ὁ Λουκιανὸς προὔχωρησε βήματά τινα ὅπως συνοδεύσῃ αὐτόν.

— Θὰ ἦμαι εἰς τὴν οἰκίαν σου μετὰ τοῦ Μαρβεζόλ πρὸ τῆς ὀγδόης, εἶπεν αὐτῷ εἰς τὸ οὖς.

Παρὰ τῇ θύρᾳ καὶ μάλιστα εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν θέσιν, ἐν ἧ ὁ Μοζιρόν καὶ ἡ Βάλδα συνδιελέγοντο, ὁ Ροβέρτος εἶδε τὴν Ἀγγελίναν, ἥτις προὔχωρησε βήμα τι πρόσω καὶ ἀνεχαιτίσθη πρὸ αὐτοῦ. Αὐτὸς ἔλαβε τὴν χεῖρα αὐτῆς.

— Χαίρετε, φίλη, εἶπεν αὐτῇ γελῶσα.

Προσέβλεπεν αὐτὸν ἐν ἐκστάσει διὰ τῶν μεγάλων αὐτῆς ὀφθαλμῶν. Ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν χωρὶς νὰ προφέρῃ συλλαβὴν, ἔπειτα ἀπεσύρθη ὅπως ἀφήσῃ αὐτὸν νὰ διέλθῃ.

Ἐξεληθόντος αὐτοῦ, ἡ Ἀγγελίνα ἐκάθησεν ἐπὶ τινος θρονίου, ἐφ' οὗ ἔμεινεν ἀκίνητος, ἔχουσα ἀτενεῖς τοὺς ὀ-

φθαλμούς, μέχρις οὐ οὐδεις ἐναπελείφθη ἐν τῇ αἰθούσῃ.

Ἡ Βάλδα ἠναγκάσθη νὰ εἶπῃ αὐτῇ :

— Λοιπὸν, τί κάμνεις ἐκεῖ, Ἀγγελίνα ; εἶνε ἀργά' ἄς ἀναβῶμεν εἰς τὰ δωμάτιά μας.

Ἡγέρθη εὐθεῖα καὶ ἀκαμπτος, ἀνέβη, χωρὶς λέξιν νὰ εἶπῃ, τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος μετὰ τῆς Βάλδας, ἥτις ὤμιλει αὐτῇ περὶ τῆς Λουκίας καὶ τῆς ἐσπερίδος, εἰσηλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλιτηρίου.

Ἡ Βάλδα παρετήρησε τότε τὴν παράδοξον ὠχρότητα, ἥτις ἐκάλυπτε τὸ πρόσωπον αὐτῆς.

Ἐλαβε τὴν χεῖρα αὐτῆς, ἥτις ἦτο ψυχροτέρα μαρμάρου.

— Ἀγγελίνα ! ἔκραξεν.

Ἡ Ἀγγελίνα εἶχε λιποθυμήσει.

ΚΕ'

Ἡ Βάλδα ἀναγνωρίζει τὸ αἶμα αὐτῆς.

Ἡ λιποθυμία τῆς Ἀγγελίνας εἶχε τι τὸ παράδοξον· δὲν προήλθεν ἐκ τῆς ἀδυναμίας ἢ τῆς ὑπερβολικῆς εὐαισθησίας. Οὐδὲως προήλθεν αὐτῇ ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς συγκινήσεως καὶ τῆς ταραχῆς, ἐκ τῆς ἐνεργητικότητος τῆς βουλήσεως, ἥτις ἐκυρίευεν ἐν αὐτῇ τὸ αἶσθημα καὶ τὴν ζωὴν. Ἡ νεανίς δὲν ἐξηπλώθη ἐπὶ τῶν στρωμάτων τοῦ ἀνακλιτηρίου, ἐκρατεῖτο συνεσπειρωμένη ὡς συντετριμμένη.

Ἡ Βάλδα δὲν ἐκάλεσεν αὐτὴν, δὲν ἐφώναζεν, ἔδραμεν εἰς τὸ κομμωτήριον αὐτῆς, ἔλαβεν ὅ,τι ἔδει, ἔλουσε δι' εὐώδους ὕδατος τοὺς κροτάφους τῆς Ἀγγελίνας, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὅπως ἀναπνεύσῃ διάφορα ἀλατά.

Ἡ Ἀγγελίνα συνήλθε βαθμηδὸν εἰς ἑαυτὴν, καὶ προσήλωσεν ἐπὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς τὸ βλέμμα ἔτι ἀτενέας.

— Προςφιλεστάτη μικρά ! ἅ ! συνέρχεσαι ἐπὶ τέλους ; μὲ ἀναγνωρίζεις ; εἶπεν ἡ Βάλδα.

— Ναί, σὲ ἀναγνωρίζω.

— Ποῦ πάσχεις ; τί ἔχεις ;

— Τί ἔχω ; εἶπεν ἡ Ἀγγελίνα κρύπτουσα τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῆς. Μὲ ἐρωτᾷς τί ἔχω ; ἐπανελάβην. Γνωρίζεις ὅ,τι συμβαίνει...

— Ὅχι, τί σοι συμβαίνει ;

Ἡ Ἀγγελίνα ὠρθώθη αὐστηρὰ καὶ μετ' ἀξιοσεπείας.

— Τὸ γνωρίζεις ! Εἶδον τὸν Μοζιρὸν αὐτὸν νὰ σοὶ τὰ λέγῃ.

— Πῶς ! εἶπεν ἡ Βάλδα ἀμηχανοῦσα· μήπως ὀμιλεῖς περὶ τοῦ Ροβέρτου ;

— Καὶ περὶ τίνος ἄλλου ; Μονομαχοῦσιν αὐριον τὸ πρωτ. Τὸ γνωρίζεις, σοὶ λέγω !

— Τὸ γνωρίζεις λοιπὸν καὶ σὺ ;

— Ἐ ! βεβαίως !

— Καὶ ποῖος σοὶ τὸ εἶπεν ;

— Τὸ ἤκουσα. Ἡμῖν ὀπισθεν ταῦ τοίχου τοῦ καπνιστηρίου. Δὲν ἔβλεπον, ἀλλ' ἤκουον πάντα. Ἄ ! πῶς ἦτο παρεσκευασμένος ὁ Μοζιρὸν σου ! διὰ ποίας ὑπερφηφίας καὶ τρομερῆς μορφῆς ! Ἐκεῖ ἦτο ἀληθῶς ἡ ἀληθὴς μονομαχία. Ὁ διδάκτωρ Ροβέρτος κατ' ἀρχὰς περιεφρόνησεν, ἠδιαφόρησεν, ἔστη ἀτάραχος· καὶ ἔπειτα ἠγέρθη ὡς Μιχαήλ ὁ ἀρχάγγελος καὶ τὸν κατεσύντριψεν. Ἄ ! δὲν ἤκουον αὐτόν, τὸν ἔβλεπον· ἦτο ὑπερήφανος !

— Τί λέγεις ; Ἀγγελίνα ! κόρη μου !... ἔχεις πυρετόν, παραλαλεῖς.

— Ὅχι, ὄχι, ἔχω πᾶσαν τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός μου, βλέπεις καλῶς. Σοὶ λέγω καθαρώτατα, νομίζω, ὅ,τι ἤκουσα. Ἀλλὰ δὲν εἶνε αὐτὸ μόνον ! Ὁ ἄθλιος αὐτός Μοζιρὸν, αὐριον, εἰς τὴν ἄλλην μονομαχίαν, εἶνε πιθανὸν νὰ ἦνε ἰσχυρότερος. Εἶπεν ὅτι θὰ φονεύσῃ τὸν Ροβέρτον. Στοιχηματίζω ὅτι εἶπεν αὐτὸ καὶ εἰς αὐτὴν. Λοιπὸν ἡ μονομαχία αὕτη πρέπει νὰ προληφθῇ. Πρέπει νὰ τὴν ἐμποδίσῃς, ἀκούεις ; πρέπει νὰ τὴν ἐμποδίσῃς.

— Περιέργον ! καὶ πῶς δύναμαι ; εἶπεν ἡ Βάλδα. Τῷ ὄντι, τέκνον μου, ἔχασες τὰς φρένας ; Ἐννοῶ ὅτι τρέφεις πρὸς τὴν Λουκίαν φιλίαν εἰλικρινῆ καὶ περιπαθῆ, ἀλλ' ἐξέρχεται πάρα - πολὺ τῶν ὀρίων ! Ἄν ἡ Λουκία ἔχει, ὡς νομίζω, ἀδυναμίαν διὰ τὸν διδάκτορα Ροβέρτον, δὲν εἶνε αὐτὸς λόγος, ὥστε νὰ φέρῃ διὰ τοῦτο εἰς ἀνησυχίαν τὴν φίλην τῆς· καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἂν συμβῇ εἰς τὸν διδάκτορα αὐτὸν ἀπρόοπτόν τι ἢ δυστύχημα, μήπως αὐτὸ ἐνδιαφέρει ποσῶς ἐμέ ; Πρὸς τί λοιπὸν ἀποτείνεσαι, — καὶ μετὰ τοιοῦτου ὕφους, — πρὸς τὴν μητέρα σου ;

— Πρὸς τί ;... Ἐπειδὴ σὺ εἶσαι ἡ ἐνεργοῦσα ὅλα αὐτὰ, ἐπειδὴ ὁ κύριος Δὲ Μοζιρὸν εἶνε ὁ βραχίον καὶ σὺ ἡ κεφαλὴ.

— Παράδοξον ! Ὁ κύριος Δὲ Μοζιρὸν τῷ ὄντι προσεπάθησε νὰ μοὶ ὀμιλήσῃ περὶ τῆς ἐναντίον τοῦ κυρίου Ροβέρτου ὀργῆς του, περὶ τῶν ἀντικειμένων τῆς ἐρίδος, τὴν ὁποίαν εἶχον, καὶ μάλιστα ἴσως, — ἀγνοῶ — περὶ δυνατῆς μεταξὺ αὐτῶν μονομαχίας. Ἄλλ' ἠρνήθη νὰ ἀκούσῃ παρόμοια πράγματα, τὰ ὅποια εἶνε δι' ἐμέ ξένα καὶ ἀδιάφορα· τῷ ἀπηγόρευσα νὰ ἐγγίσῃ καὶ τρίχα τῆς κεφαλῆς τοῦ Λουκιανοῦ, ἐπειδὴ ὁ Λουκιανὸς εἶνε μέλος τῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ, ἐκτὸς τῆς οἰκίας, δὲν ἔχω οὔτε τὸ δικαίωμα, οὔτε τὴν δύναμιν, οὔτε νὰ ἐνισχύω, οὔτε νὰ ἐμποδίζω τὰ σχέδια καὶ τὰς πράξεις τοῦ κυρίου Δὲ Μοζιρὸν· καὶ ἂν ἔχη ὑποθέσεις μετ' ἀνθρώπου, τὸν ὅποιον καθ' ὅλην τὴν ζωὴν μου μόνος τρίς εἶδον, ἀγνοῶ ποῖον δικαίωμα ἢ τίτλον ἔχω νὰ ἐπέμβω εἰς τὴν μονομαχίαν αὐτῶν.

— Καὶ πάλιν, εἶπεν ἡ Ἀγγελίνα, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι σὺ ἐπροκάλεσες αὐτὴν καὶ σὺ θὰ τὴν ματαιώσῃς.

— Καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνω, ὅτι παραλογίζεσαι ! ἐπανελάβην ἡ Βάλδα· δὲν ἀναμιγνύομαι εἰς τίποτε, δὲν δύναμαι τίποτε, δὲν θὰ κάμω τίποτε !

— Καὶ θὰ ἀφήσῃς τὸν ἀνδρὸν αὐτὸν ξιφομάχον νὰ δολοφονήσῃ τὸν ἀγέρωχον καὶ γενναῖον αὐτὸν νέον ! εἶπεν ἡ Ἀγγελίνα μετ' ἀπελπιστικῆς κραυγῆς. Ἄ ! ἂν τὸ κάμῃς αὐτό !... Ἄκουσον.

Ἡ Ἀγγελίνα ἠγέρθη, ἔλαβε καὶ ἔσφιγξεν ἐν τῇ μικρᾷ αὐτῆς χεῖρὶ τὴν πυγμὴν τῆς φρικιώσους μητρὸς τῆς, καί, προσβλέπουσα αὐτὴν ἀσκαρδαμυκτῇ :

— Μητέρα μου, εἶπε, μὲ τρέμουσαν καὶ ὄλον ἐν ἐνισχυομένην ἐκ τῆς συγκινήσεως φωνήν, ἐνθυμεῖσαι ὅτι μοὶ διηγήθης τὸν θάνατον τοῦ πατρός μου, καὶ ὅτι μοὶ εἶπες ὑπὸ ποίου μίσους, ποίας μανίας, ἀπὸ ποίαν δίψαν ἐκδικήσεως ἐκυριεύθης. Ἡμῖν παιδίον, ὅτε μοὶ διηγήθης τὴν φρικώδη αὐτὴν διήγησιν, καὶ τότε δὲν σὲ εἶχον καλῶς ἐννοήσει. Σὲ ἔκτειρον· ἀλλὰ καὶ σὲ εὗρισκον συγχρόνως ὀλίγον ἄδικον, σφοδρὰν καὶ ὑπερβολικὴν ἐν τῇ ὀργῇ σου. Σήμερον, μάθε ὅτι σὲ ἐννοῶ καλῶς. Ναί, σὲ ἐννοῶ. Ναί, ἐννοῶ πᾶν ὅ,τι ἐπενόησας, ἐννοῶ πᾶν ὅ,τι ἐμηχανεύθης, ἱκανοποιούσα καὶ εὐχαριστοῦσα τὴν καρδίαν σου. Ὁ θάνατος τοῦ πατρός μου σοὶ ἐχρησίμεισεν ὡς πρόφασιν, ὅπως σπείρης πανταχοῦ τὴν φρίκην καὶ τὸν θάνατον. Ἐνθυμήθητι ὅτι εἶσαι μήτηρ μου !... Λοιπὸν, μητέρ μου, γνωρίζεις πόσον σὲ ἀγαπῶ, ἀλλ' ἂν ἀποθάνῃ ἐκεῖνος, θὰ σὲ μισῶ !

Ἡ Βάλδα ἔρρηξε φρικαλέαν κραυγὴν.

— Θὰ μὲ μισῆς !... Ἄ ! δυστυχῆς παιδίον ! ἀλλὰ τότε τὸν ἀγαπᾷς ;...

[Ἐπεται συνέχεια].

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Μόλις άνέτειλεν ή ήμέρα, Ξδραμον έξω του Ξενοδοχείου. Ούτε έργαστήρια, ούτε θύραι, ούτε παράθυρα είχαν άκόμη άνοιξει, άλλ' εύθύς ώς επάτησα τήν όδόν, εξέφυγε τών χειλέων μου ύπόκωφος κραυγή εκπλήξεως.

Διήρχετο όμιλος άνδρών, τόσον παραδόξως ένδεδυμένων, ώστε κατ' άρχάς ένόμισα ότι ήσαν μετμημφισμένοι, άλλ' έπειτα έσκεφθην· όχι, είνε βωβά πρόσωπα του θεάτρου, και πάλιν· όχι, ούτε, είνε παράφρονες.

Φαντάσθητε : άντι πύλου, έρυθρόν μανδήλιον δεδεμένο δια κόμβου περι τήν κεφαλήν, έν ειδει τιάρας, δια μέσου του όποιου εξήρχετο άνωθεν και κάτωθεν ή άτμηλήτος αύτων κόμη· έν κλινοσκεπάσμα με γραμμάς λευκάς και κυανάς, φερόμενον έν ειδει επανωφορίου, εύρύ, ποδηρες, ώς ρωμαϊκή τήβεννα· πλατεία κυανή ζώνη περι τήν όσφύν, περισκελίδες βραχείαι, εκ μαύρου βελούδου, και στεναι περι τά γόνατα· περικνημίδες λευκαί· ειδός τι σανδαλων μετα μελάνων ιμάντων, διασταυρουμένων επί της ράχews του ποδός· και έν τη καλλιτεχνική ταύτη ποικιλία της περιβολής, προφανή τά ίχνη της πενίας· και μεθ' όλον τό πασιφανές τουτο της πενίας, κατι τι θεατρικόν, άγέρωχον, μεγαλοπρεπές έν τη στάσει και ταίς κινήσεσιν, ύφος τι πεπτωκότων Μεγάλων της Ισπανίας, όπερ θέτει έν άμφιβολία τόν παρατηρούντα αυτούς, εάν πρέπει νά γελάση ή νά οικτείρη, νά θέση τήν χείρα εις τό βαλάντιον, όπως τούς έλεήση ή νά άποκαλυφθί εις ένδειξιν σεβασμού.

Και δέν είνε άλλο τι ή χωρικοί τών περιχώρων της Σαραγώσσης. Έκτός τουτου ύπάρχουσι χίλιοι άλλοι τρόποι ένδυμασίας· ανά παν βήμα συνήτων νέον ειδος περιβολής.

Υπάρχουσι αι άρχαίαι ένδυμασίαι, αι νεώτεραι ένδυμασίαι, αι κομψαί, αι άπλαί, αι έορτάσιμοι, αι σοβαραί, εκάστη με ταινίας, μανδήλια, περικνημίδας, λαιμοδέτας, κολόβια διαφόρου χρωματισμού. Αι γυναίκες με κρινολίνα, με τας αισθητάς βραχείας, ώστε νά φαίνεται όλίγον ή κνήμη, και τά πλάγια ύπερβαλλόντως έξωγκωμένα. Τά παιδία και ταύτα με τό πληρες γραμμών επανωφοριον και τό μανδήλιον εις τήν κεφαλήν, και με τας δραματικάς κινήσεις των, όπως οι άνδρες.

Η πρώτη πλατεία εις τήν όποιαν εύρέθην ήτο πλήρης εκ τοιούτων άνθρώπων, διηρημένων καθ' όμιλους και έξών, τίς μέν εκάθητο επί των βαθμίδων των θυρών, τίς έστηριζετο επί των γωνιών των οικιών, τίς επαιζε κιθάραν και τίς έτραγώδει· άλλοι περίφερόμενοι εζήτουν έλεημοσύνην με έμβαλωμένα και ρακώδη ένδύματα, αλλά με τήν κεφαλήν ύψηλά και άγέρωχον τό βλέμμα. Όμοίαν άνθρώπους πρό όλίγου απελθόντας εκ παννυχίδος, καθ'ήν παρέστησαν όλοι όμου φυλήν άγρίων άγνώστου τινός τόπου. Όλίγον κατ'όλίγον ήνοιξαν τά έργαστήρια και αι οικίαι και ό λαός της Σαραγώσσης διεσάρη ανά τας όδούς. Οι κάτοικοι της πόλεως κατ' ούδέν διαφέρουσιν ήμων ώς πρός τήν ένδυμασίαν, άλλ' έχουνί τι τό διάφορον έν τοίς προσώποις αύτων. Πρός τη σοβαρότητι των κατοίκων της Καταλωνίας, ένουσι τό έξυπνον ήθος των κατοίκων των Καστιλιών, ζωογονούμενον έτι ύπό τινος άγερώχου εκφράσεως έντελώς συμφοούς τφ άραγωνικφ αίματι.

Αι όδοί της Σαραγώσσης έχουνι αυστηράν τήν όψιν, σχεδόν μελαγχολικήν, ώς τας επανταζόμενιν πριν ή τας ίδω. Έξαιρουμένης της όδοϋ Κόζο, ήτις είνε εύρετα και

ήτις διασχίζει αρκετόν μέρος της πόλεως, διαγράφουσα μεγάλην ήμικυκλικήν καμπύλην, — ή όδος αυτη εφημίζεται τό πάλαι δια τούς δρόμους, τας ένόπλους ίπποδρομίας και τούς ίπποτικούς άγώνας, οίτινες έτελούντο έν αυτη κατá τας έπισήμους έορτάς —, έξαιρουμένης της ώραίας και εύθύμου ταύτης όδοϋ και τινων άλλων προσφάτως ανακαινισθεισών, αίτινες όμοιάζουσι πρός τας όδούς γαλλικής τινος πόλεως, αι λοιπαί είνε στεναι, λοξαί, ασφυκτικαί, ώς εκ των άνεγειρομένων εκατέρωθεν ύψηλών οικοδομών, αίτινες με τόν ζοφερόν χρωματισμόν των και τά όλίγα παράθυρα όμοιάζουσι πρός άρχαία φρούρια. Είνε όδοι αίτινες έχουνι ιδιαίτερον τύπον και χαρακτήρα, ή όπως τινές ειπον, έντελώς ιδιάζουσαν φυσιογνωμίαν, ήν, όταν ίδη τις άπαξ, δέν λησμονεί ποτέ πλέον, δι' όλης του δε της ζωής, όταν άκούη τό όνομα Σαραγώσσης, θά βλέπη τούς τοίχους και τας θύρας και τά παράθυρα εκείνα, ώς νά τά είχαν ένώπιόν του.

Έγώ βλέπω τήν στιγμήν ταύτην τήν πλατείαν του νέου Πύργου, και θά ήδυνάμην νά σχεδιάσω τας οικίας μίαν πρός μίαν και νά τας χρωματίσω όλας, εκάστην με τό χρώμα της και μοι φαίνεται ότι αναπνέω τήν άτμοσφαιραν εκείνην, τόσον είνε ζωηραι αι εικόνες, και επαναλαμβάνω ό,τι ειπον τότε : «Αυτή ή πλατεία είνε τρομερά». Διατί; δέν τό γνωρίζω· ίσως πλανώμαι συμβαίνει με τας πόλεις, ό,τι συμβαίνει με τά πρόσωπα· εκάστος έχει ίδιον τρόπον αντίληψews. Αι όδοι και αι πλατεία της Σαραγώσσης αυτην τήν έντύπωσιν μοι έπροξένησαν. Έν εκάστη καμπή ελεγον : «Η θέσις αυτη φαίνεται ώς νά έγινε δια μάχην»· και παρετήρουν περίξ, ώς νά ελλείπει τι : έν όδόφραγμα, αι τοξότιδες, τά τηλεβόλα. Άνευούτο έν έμοι όλη ή βαθεία συγκίνησις, ήν μοι είχαν προξενήσει αι διηγήσεις της φοβεράς πολιορκίας, και εβλεπον, πράγματι, τήν Σαραγώσσαν του 1809, και περιέτρεχον τας όδους μίαν πρός μίαν μετ'αύξούσης περιεργείας, οίονει ζήτων ν' άνεύρω τά ίχνη της τιτανίου εκείνης μάχης, ήτις κατέπληξε τόν κόσμον.

Απ' έδω, έσκεπτόμην, δεικνύων εις έμέ αυτόν τήν όδόν, θά διήλθην ή μεραρχία του Γκρανζάν, απ' εκεί έξώρμησεν ίσως ή μεραρχία του Μουζιέ, και απ' εκεί θά έπέπεσεν εις τήν μάχην ή μεραρχία του Μορλώ.

Προχωρώ μέχρι της γωνίας· έδω μοι φαίνεσιν ότι έγένετο ή έφοδος των εύζώνων του Βιστόλα· άκόμη ένα γύρον· έδω ώρμησεν οι εύζωνοι Πολωνοί, εκεί έσφαγήσαν τριακόσιοι Ισπανοί, εις τό μέρος αυτό άνεφλέχθη ό μέγας ύπόνομος ανατινάξας εις τόν άέρα ένα λόχον του συντάγματος της Βαλεντίας, εις τήν γωνίαν εκείνην έξέπνευσεν ό στρατηγός Λακόστε. πληγείς δια σφαίρας εις τό μέτωπον.

Ίδου αι περιώνυμοι όδοι της Αγίας Έγκράτσιας, της Αγίας Μόνικας και του Αγίου Αύγουστίνου, δι' ών οι Γάλλοι διηυθύνθησαν πρός τήν όδόν Κόζο, από οικίας εις οικίαν, τη βοηθεία αναφλεγόμενων ύπόνομων, δια μέσου των συντριμμάτων των γιγαντιαίων τοίχων και των καπνίζουσών δοκών, ύπό χάλιαζαν σφαιρών, μύδρων και λίθων.

Ίδου αι τριόδοι, αι μικραί πλατεία, αι ζοφεραί στενωποί, όπου διεδραματίσθησαν αι φρικώδεις μάχαι σώμα πρός σώμα, δια της λόγχης, δι' έγχειριδίων, δια δρεπανών, δια των όδόντων αι όχυραι οικίαι άμυνθείσαι δωμά-

τιον πρὸς δωμάτιον, ἐν τῷ μέσῳ τῶν φλογῶν καὶ τῶν καταπιπτόντων ἐρείπιων· αἱ στεναὶ κλίμακες, δι' ὧν ἔρρευσε τὸ αἷμα· αἱ πένθιμοι αὐλαὶ, ἔνθα ἀντήχησαν κραυγαὶ ἀλγους καὶ ἀπελπισίας, αἵτινες ἐκαλύφθησαν ὑπὸ πτωμάτων κατεσπαραγμένων, καὶ εἶδον ὄλας τὰς φρικαλεότητας τοῦ λοιμοῦ, τῆς πείνης, τοῦ θανάτου!

Ἄπο ὁδοῦ εἰς ὁδόν, εὐρέθην πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Nuestra Señora del Pilar, τῆς τρομερᾶς Παναγίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἤρχοντο νὰ ζητήσωσι προστασίαν καὶ θάρρος τὰ ὦρὰ στίφη τῶν στρατιωτῶν, τῶν πολιτῶν, τῶν γυναικῶν πρὶν ἢ ὑπάγωσι νὰ ἀποθάνωσιν· ὁ λαὸς τῆς Σαραγώσσης διεφύλαξεν ὑπὲρ αὐτῆς τὸν παλαιὸν φανατισμὸν καὶ τὴν εὐλάβειαν μετ' ἰδιαίτερου αἰσθήματος προσφιλοῦς τρόμου, ὅπερ διατηρεῖται ζωηρὸν καὶ εἰς τὰς καρδίας ἔτι ἐκείνων, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶνε ξένον πᾶν ἄλλο αἶσθημα θρησκευτικόν.

Ἐν τούτοις ἀφ' ὅτου εἰσέλθετε εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ ὑψώσετε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν ναόν, μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν, ἀπερχόμενοι, στρέψεθε ἵνα παρατηρήσητε αὐτὸν διὰ τελευταίαν φοράν, προσέξτε ἵνα μὴ μειδιάσετε, ἢ χωρὶς νὰ τὸ θέλετε κάμετε οἰανδήποτε ἄλλην κίνησιν, δυναμένην νὰ ἐκληφθῆ ὡς ἀσεβής, διότι ὑπάρχει τις ὅστις σὰς παρατηρεῖ, σὰς ἐπιβλέπει καὶ ἐν ἀνάγκῃ σὰς ἀκολουθεῖ. Ἐὰν δὲ ἐν ὑμῖν εἶνε νεκρὰ ἡ πίστις, ἐτοιμάσατε τὴν ψυχὴν σας, πρὶν ἢ διέλθητε τὸν ἱερὸν οὐδὸν, εἰς συγκεχυμένην τιὰ ἐξέγερσιν τῶν παιδικῶν φόβων, διότι ὀλίγοι ναοὶ ἐν τῷ κόσμῳ ἔχουσιν, ὅπως οὗτος, τὴν δύναμιν νὰ ἐξεγείρωσιν αὐτοὺς καὶ ἐν ταῖς μάλλον ψυχραῖς καὶ μάλλον ἰσχυραῖς καρδίαις.

Ὁ πρῶτος λίθος τοῦ ναοῦ τούτου ἐτέθη ἐν ἔτει 1686 ἐπὶ τινὸς θέσεως, ἔνθα ὑπῆρχε ναῖδιον, ἀνεγερθὲν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, ὅπως κατατεθῆ ἐν αὐτῷ ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Παρθένου, ἣτις ὑπάρχει ἔτι καὶ νῦν. Εἶνε οἰκοδόμημα κολοσσιαῖον, βάσεως ὀρθογωνίου, στεγαζόμενον ὑπὸ ἔνδεκα θόλων, κεκαλυμμένων ὑπὸ κεράμων διαφόρου χρωματισμοῦ, οἵτινες προσδίδουσιν αὐτῷ χαρίεσσαν ὄψιν μαυριτανικὴν. Οἱ ζοφεροὶ τοῖχοί του οὐδὲν φέρουσι κόσμημα. Εἰσέρχεσθε. Εἶνε ναὸς εὐρύς, ζοφερός, γυμνός, ψυχρός, διηρημένος εἰς τρεῖς νάρθηκας καὶ περιετοιχισμένος ὑπὸ σεμνοπρεπῶν σηκῶν.

Τὸ βλέμμα πίπτει ἀμέσως ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ, ἐγειρομένου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, ἔνθα ὑπάρχει τὸ ἀγαλμα τῆς Παρθένου. Εἶνε δὲ οἰονεὶ ναὸς ἐν ναῶ, ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ καὶ μόνος ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας, ἐὰν κατηδαφιζετο τὸ περικυκλοῦν αὐτὸν οἰκοδόμημα. Ἄνωθεν κύκλος, ἐξ ὠραίων μαρμαρίνων στύλων, σχήματος ἔλλειψοειδοῦς, ὑποβαστάζει τὸν θόλον, πλουσίως γεγλυμμένον, ἀνοικτὸν εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον, κοσμούμενον δὲ γυρόθεν ὑπὸ μεγάλων εἰκόνων ἀγγέλων καὶ ἁγίων. Ἐν τῷ μέσῳ κεῖται ὁ μεῖζων βωμὸς πρὸς δεξιὰ ἢ εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου καὶ πρὸς ἀριστερά, εἰς τὸ βάθος, ὑπὸ ἀργυροῦν οὐρανόν, ἐξέχοντα ἐπὶ εὐρείας σκηνῆς ἐκ βελούδου μεστῆς ἀστέρων, ἐν τῷ μέσῳ τῆς μαρμαρυγῆς χιλιάδων ἀναθημάτων, ὑπὸ τὴν ἀνταύγειαν ἀναριθμῆτων λαμπάδων, τὸ περίφημον ἀγαλμα τῆς Παρθένου, τεθὲν ἐκεῖ πρὸ δεκαεννέα αἰῶνων ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, γεγλυμμένον ἐπὶ ξύλου, ἀμαυρωθὲν ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὀλόκληρον δὲ κεκαλυμμένον, ἐκτὸς τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ βρέφους, ὑπὸ πολυτελοῦς στιχαρίου· ἔμπροσθεν δ' αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν στύλων, περὶ τοῦ Ἱεροῦ, καὶ μακρὰν, εἰς τὸ βάθος τῶν νάρθηκων τοῦ ναοῦ, εἰς ὄλα τὰ μέρη, ἐξ ὧν τὸ βλέμμα δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν σεπτὴν εἰκόνα, πιστοὶ γονυκλινεῖς, κεκυφότες, μετ' ἡ κεφαλὴν σχεδὸν ἐπὶ τῆς γῆς, μετὰ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας, γυναῖκες τοῦ λαοῦ, χερῶνακτες, κυρίαί, στρατιῶται, παιδία.

[Ἐπιτελεῖται ἐνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΜΗΤΣΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΣ

(Ἐναμνήσεις ἐκπαιδευτηρίου.)

[Συνέχεια καὶ τέλος].

Τὸ πρῶτ' ὕστερα ἀπὸ τὸ πρόγευμα μ' ἔκραξεν εἰς τὸ ὑάλινον δωμάτιόν του. Χωρὶς νὰ μοῦ εἴπῃ τίποτε ἄλλο διὰ τὴν χθесινὴν σκηνὴν τοῦ δείπνου μοῦ ἔδειξεν ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι του ἕνα χρυσόδετον εὐαγγέλιον ἀνοικμένον πρὸ ἐνὸς ἐλεφαντίνου ἐσταυρωμένου — εὐτυχισμένης ἐποχῆς λείψανα. Ἐκυψα κ' ἀνέγνωσα ὑπὸ τὸν δείκτην τῆς χειρὸς του:

Ἄγαπάτε ἀλλήλους.

Τίποτε ἄλλο. Ἐγύρισα καὶ τὸν ἐκύτταξα. Ἄσυνήθως λάμπριζε ἐφώτιζε τοὺς ὀφθαλμοὺς μου, καὶ τὸ ὦρὸν πρόσωπόν του...

Ἄπὸ ἐκείνη τῆ στιγμῆ ἐγίνήκαμε φίλοι!

Ποτὲ δὲν μοῦ εἶπέ τι διὰ τὴν δυστυχίαν του, οὔτε ἐγὼ τοῦ ἔδωκα νύξιν πρὸς τοῦτο. Ἡμπορῶ νὰ εἴπω διὰ τὴν καρδίαν του, ὅτι δὲν εὐρον ὁμοίαν εἰς τὴν ζωὴν μου. Κτυπημένος ἀπὸ μία μεγάλη τέτοια συμφορὰ, εὐρεν εἰς τὴν παρθερικὴν καρδίαν μου—ὄμοιο! ὑπάρχει ποτὲ καὶ ἡ καρδιά παρθένος! — πολλὴν παρηγορίαν διὰ τὴν πικρίαν τῆς ζωῆς του.

Πόσας φορές ἐχαιρέτισαμεν μαζὺ καὶ οἱ δύο ἐκ τοῦ μικροῦ παραθύρου του, μ' ἕνα μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη, ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, μέσα ἀπὸ τὴν ἀπέραντον ἔκτασιν τῆς θαλάσσης, καὶ πόσας φορές τὸν εἶδομεν νὰ σβύνη ὀπισθεν τῶν βουνῶν μετὰ τὸ αὐτὸ δάκρυ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Μήπως δὲν ἀνέτειλε καὶ ἔσβυσεν οὕτω καὶ δι' αὐτὸν ὁ ἥλιος τῆς εὐτυχίας του;

Ἐπέρασεν ἀρκετὸς καιρὸς οὕτω μετὰ τὴν εὐχάριστον ταύτην φιλίαν. Ἄλλ' ὅπως πᾶν πρᾶγμα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον ἔχει ἀρχὴν καὶ τέλος, οὕτω καὶ ἡ φιλία μας πολὺ ταχέως προσέκρουσεν ἐπὶ τῶν ἀποτόμων ὑφάλων τῆς ζωῆς. Ἀποκάτω ἀπὸ τὸν θάλαμόν μας ὑπῆρχε παράρτημα ἱερατικῆς σχολῆς, μετὰ τῶν μαθητῶν τῆς ὁποίας εἶχομεν κηρύξει ἀμείλικτον καὶ ἀτελεύτητον πόλεμον, ἀγνωστον πῶς, καὶ πότε, καὶ ὑπὸ τίνων ὑποκινήθη. Δι' ἡμᾶς ἦτο ἐγκλημα νὰ μὴ σπάσωμεν ἕνα κεφάλι, ἢ ἕνα χέρι, ἐνὸς ἀμπάτη καθ' ἐκάστην, πληροῦντες πάντοτε ἐκ τοῦ μακροῦ καθημερινοῦ περιπάτου μας τὰ θυλάκιά μας μετὰ θαλασσινὰ χαλίκια.

Δὲν λέγω ὅτι καὶ ὁ στρατὸς μας δὲν εἶχε τραυματίας, ἀλλ' ἀραιοὺς πάντοτε, ἕνεκα τῆς ὑπεροχῆς μας, ἐκ τοῦ ὅτι τὰ παραθύρα μας ἦσαν ὑψηλότερα τῶν ἰδικῶν των. Οὐαὶ! εἰς τὸν ἀμπάτην ἐκείνον, ὅστις θὰ ἐτόλμα νὰ προβάλῃ ἐπὶ στιγμὴν τὸ καλυμμαύχιόν του ἔξω τοῦ παραθύρου. Φοβερός χάλιζ, μετ' ἀπιστεύστου εὐστοχίας ριπτόμενος, θὰ τῷ ἐπλήρου ἀκριβῶς τὴν τόλμην του ταύτην. Ἄλλὰ τὴν ἀποφράδα ἐκείνην ἐσπέραν, ἣτις ἐστοίχισε τόσον ἀκριβὰ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν ἐπιμελητὴν μου, κρατερὰ μάχη συνήφθη μεταξὺ τῶν δύο στρατευμάτων. Οἱ ἀμπάτηδες ἐπιστρέψαντες ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους ἐκ τοῦ περιπάτου των, μᾶς τὸ ἔστησαν καρτέρι, κ' ἐνῶ ἀνηρχόμεθα ἀνύποπτοι τὴν κλίμακα τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, ἐπετέθησαν μαίνόμενοι ἐναντίον μας. Μίαν τοιαύτην προσβολὴν δὲν ἤρκει μόνον ἡ γενναϊότης τοῦ στρατοῦ μας ν' ἀναχαιτίσῃ, ὅστις, ὡς εὐκόλως νοούμενον, τὸ ἔβαλε 'ς τὸ πόδι, ἀλλ' ἔπρεπε ν' ἀναφανῆ ἕνας ἄλλος Κολοκοτρώνης, μετὰ ἀναγνωστὸν του τερτίπι, καὶ νὰ ἀρῇ ἐνδοξον νίκην. Ὁ Κολοκοτρώνης δὲν ἤργησε νὰ φανῇ, καὶ ὁ Κολοκοτρώνης ἤμην ἐγὼ! Μεταξὺ

των πολλών μέσων, τὰ ὅποια εἶχα ἐφεύρη πρὸς περιγελῶν τῶν κατηραμένων ἐκείνων ἀμπάτηδων, εἶχα ἀγοράσῃ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τελευταίας ἐξόδου μου, καὶ μίαν συρικτραν ὁμόφωνον πρὸς τὴν τοῦ ἀρχιμανδρίτου των, μὲ τὸν συριγμὸν τῆς ὁποίας ἐκανονίζοντο αἱ διάφοροι ὠραι τοῦ προγράμματός των. Δὲν χάνω καιρὸν ἰοξοδρομῶ μὲ τρόπον ὁπισθέν των, πρὸς τὰ παράθυρα τοῦ ἀρχιμανδρίτου, κ' ἀρχίζω ἕνα διαβολεμένο σύριγμα. Ὁ μαγικὸς οὗτος συριγμὸς ἤρκεσε νὰ ἐμβάλῃ εἰς ἀτακτον φυγὴν τὰ στίφη τῶν ρασσοφόρων, κατὰ τῶν ὁποίων τότε ἤκουσθη μία διάτορος, ἐνθουσιώδης φωνή: «ἀπάνω τους! ἀπάνω τους!» συνοδευομένη ὑπὸ ὀρητικῶν χειμάρρου χαλίτων. Ἠκούσθη ἐκεῖ φωνὴ ἐν Ραμαῖ, θρήνος καὶ κλαυθμὸς, καὶ ὀδυρμὸς πολλὸς, ἀρχιμανδρίτης κλαίων τὰ τέκνα αὐτοῦ. Μίαν τοιαύτην φοβερὰν νίκην δὲν ἀνέγραφόν ποτε μέχρι τοῦδε τὰ χρονικά τῆς ἐφημερίδος μας—ὡς βλέπετε τὸ ἔμβρονον τῆς δημοσιογραφίας ἐγκυμονεῖται καὶ ἐν τοῖς σπλάγχχοις τῶν μαθητῶν—ὄθεν, μετὰ τὴν ἀνοδὸν μας εἰς τὸ κατάστημα, ἤγειρα θρίαμβον ἀντάξιον τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων. Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς νίκης ταύτης, χαλκομανίαι, χρυσοδετὰ βιβλία, εὐώδη μανδήλια, ἀπειράριθμα ἄλλα ἀντικείμενα στολισμοῦ, μεγάλη πληθὺς δῶρων ἐφόρτωσε τὸ παρὰ τὴν κλίνην μου γραφεῖον. Ἐκτακτον δὲ φύλλον τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Μαθητῶν» πλήρες διθυράμβων, καὶ πλήρες... ἀνορθογραφῶν ἀπὸ τῆς ἐπικεφαλίδος του μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συντάκτου τοῦ ἐξεδόθη ἀφιερῶθῃ ὅλον εἰς τὸν νικητὴν τῶν ρασσοφόρων. Ἄλλ' οἱμοὶ! τὸ φύλλον ἐκεῖνο δὲν ἀνέγραφε καὶ τὰ ἐπακολούθησαντα ἀποτελέσματα, τὴν ἠρωϊκὴν ἐκείνην νίκην.

Τὴν ἐπομένην αὐτὸς ὁ ἀρχιμανδρίτης μετέβη εἰς τὸ διευθυντήριον καὶ κατόπιν σοβαρῶν παραστάσεων ἐζήτησεν αὐστηρῶς τὴν τιμωρίαν τῶν ἐνόχων. Ὁ διευθυντὴς κατόπιν μακρῆς γενομένης ἀνακρίσεως ἐξέδωκε τὴν ἐτυμηγορίαν του καταδικάσας ἐμὲ μὲν ὡς πρωταίτιον εἰς τεσσάρων ἡμερῶν φυλάκισιν, συνοδευομένην καὶ ὑπὸ κατανυκτικῆς νηστείας ἐκ ξηροῦ ἄρτου—ἀχ! αὐτὴ ἡ νηστεία διὰ νὰ ἐπιβάλληται τόσον συχνὰ εἰς τοὺς δυστυχεῖς στομάχους μας, ἔπρεπε νὰ εἶχε καμμίαν ἰδιαιτέραν συμφωνίαν μὲ τὴν μαγειρικὴν τοῦ Καταστήματος—μερικὸς δὲ ἄλλους εἰς διεξοδικὴν γραφικὴν τιμωρίαν. Μάτην ἐπεκαλέσθη ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν, ὅσους περιελάμβανεν ἡ χρηστομάθειά μου, μάτην τὰς μαρτυρίας τῶν συμμαθητῶν μου, μάτην ἐπέστησα τὴν προσοχὴν τοῦ γλυκοαίματος εἰς τὴν δόλιον ἐνέδραν τῶν ἀμπάτηδων, μάτην... μάτην! Ὁ διευθυντὴς ὑπήρξεν ἀμειλίκτης καὶ σοβαρὸς· φουσκωμένος δ' ἐκραύγασε πρὸς τὸν μπάριμπα Νασάκια:

— Μπάριμπα Νασάκια! μπάριμπα Νασάκια! Πάρε τον τὸν ἀθλιον, τὸν ταραξίαν αὐτόν, ὀγλήγωρα εἰς τὸν ἀριθμὸν 25.

Καὶ ἐνθυμοῦμαι ἕνα βεβιασμένον ἀμέσως τοῦ μπάριμπα Νασάκια, ὅστις ἀνῆρχετο βιαίως ἀπὸ τὸ θεωρεῖον τὴν κλίμακα, στρέφων συχνὰ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν, ἵνα ἐπαναλάβῃ πρὸς τὸν συμπαίκτηρά του θυρωρὸν:

— Κοῦπες τὰ λέω!... μὴν τὰ χαλάς τὰ φύλλα. Κοῦπες! κοῦπες τὰ λέω!

Καὶ διήλθομεν ὕστερα οὕτω, ἐγὼ ἐμπρός, ἐκεῖνος ὀπίσω μὲ ὀλόκληρον ὄμμαθὸν κλειδῶν ἀνά χεῖρας, ἐν μέσῳ τῶν περιστοιχούντων τὸν μεγάλον διάδρομον μαθητῶν, εἰς τὰ χεῖλη τῶν ὁποίων παρετήρουν τότε διαγραφόμενα πολλὰ σαρκαστικὰ μειδιάματα, καὶ τῶν ὁποίων τὴν πικρίαν, ἦν μοῦ προϋξένησαν, ἴσχυσε νὰ διασκεδάσῃ ἕνα μόνον γλυκὺ βλέμμα, πλήρες συμπαθείας, τοῦ ἐπιμελητοῦ μας.

Πόσας μικρογραφικὰς εἰκόνας κοινωνίας ὀλοκλήρου ἠμποροῦσε νὰ ἴδῃ κανεὶς εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο σύμφυρμα τῶν ἀνθρωπαρίων! Ὑστερα ἀπὸ ἕνα ἔλιγμόν τοῦ μεγάλου διαδρόμου, εὐρέθημεν ἐναντι χαμηλῆς θύρας, φερούσης τὸν

ἀριθμὸν 25 μὲ λευκοὺς χαρακτήρας. Ἡ θύρα ὀπισθοχώρησεν ὑπὸ τὴν δύναμιν μεγάλης κλειδῆς, καὶ μόλις εἰσῆλθον ἐκλείσθη ὀρητικῶς ὀπισθέν μου. Ὁ ἀριθμὸς 25, ὡς ἐκ τῆς καταστάσεώς του ἐδείκνυεν, πολὺ ὀλίγοι καὶ πολὺ σπάνιοι ἦσαν οἱ ἐπισκέπται του. Ἐπὶ τῶν ὑποκίτρινων ὑψηλῶν τοίχων του αἱ αὐταὶ ἀνορθόγραφοι ὑπογραφαί, τῶν κατὰ καιροὺς ἐπισκεπτῶν του, ἐπανελαμβάνοντο συχνάκις, ἀνὰ μέσῳ τῶν πολυπλόκων ἰσθμῶν τῶν ἀραχνῶν, αἵτινες διεφιλονείκουν τὴν κυριαρχίαν του. Ἦτο ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ τὸν γνωρίσω τὸν κύριον 25, καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἡ πρώτη του ἐντύπωσις δὲν μοῦ ἐφάνη εὐχάριστος. Δὲν ἦτο μικρὸν πράγμα νὰ κλεισθῇ κανεὶς εἰς τὸν κατηραμένον ἐκεῖνον ἀριθμὸν. Ἐγγένητο διὰ πολλὰς, πολλὰς ἡμέρας, χωρὶς νὰ λησμονηθῇ ποτέ, τὸ εὐχάριστον σχόλιον τῶν μαθητικῶν στομάτων, καὶ ὅταν ἐξήρχετο αὐτοῦ ἔφερεν ἀνεξίτηλον τὸ στίγμα τῆς ἐπισκέψεώς του ἐπὶ τοῦ μετώπου του. Καὶ νὰ ἦτο αὐτὸ μόνον! Ἐὰν τὸ ἤξευρον μόνον οἱ ἐσωτερικοὶ ὑπεφέρετο. Ἄλλ' ἀτυχῶς, εἰς τὴν γνώσιν τῆς ἐπισκέψεως ἐλάμβανον μέρος καὶ οἱ ἡμισύσσιτοι, καὶ οἱ ἐξωτερικοὶ ἀκόμα. Καὶ οὕτω δι' αὐτῶν διεθρυστέτο ἔπειτα μεγεθυνομένη ἀπὸ στόματος εἰς στόμα, εἰς ὅλας τὰς οἰκογενείας τῶν μαθητῶν, εἰς τὸν κηδεμόνα τοῦ τιμωρηθέντος ἀκόμα, καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸν πατέρα, εἰς τὸν θεῖον, καὶ τὸ φοβερώτερον, τὸ ἀπαισιώτερον καὶ εἰς τὰ τρυφερὰ μικρὰ ὄντα θελκτικῶν τιμῶν Ἀρσακειάδων, καὶ ἡ ἐντύπωσις τῆς ἐνοεῖτε ὁποῖαν σημασίαν ἠμποροῦσε νὰ ἔχῃ δι' ἕνα τυχὸν ἐνοούμενον ἀνθρωπίσκον. Δι' ὅλα αὐτὰ, μόλις ἐπάτησα τὸν οὐδὸν τοῦ ἐννοίωσα βαρέα τὰ στήθη μου, ὡσὰν νὰ ἐκλειον ἐντὸς αὐτῶν μέγα λίθον, καὶ πνιγόμενον τὸν λάρυγγά μου ἐκ τῆς ὀδύνης μου. Καὶ ἔπεσα βαρέως ἐπὶ μιᾶς ἀχυρῆνης κλίνης δέσας τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐφλογιζόντο. Ἐξω εἰς τὸν διάδρομον ἔτρεχον, ἐπαιζόν γελῶντες οἱ συμμαθηταί μου, μερικοὶ δὲ προσήλουν τὸν ὀφθαλμὸν περιέργως ἐπὶ τοῦ κλειθροῦ τῆς θύρας, ἀναφέροντες οὕτω διαφόρους γνώμας κατόπιν τῶν ὀπτικῶν παρατηρήσεών των. Καὶ ἵνα συμπληρωθῇ ἡ θλίψις μου, ἰδοὺ προκύπτει αἴφνης εἰς τὸ βάθος τοῦ μικροῦ παρθύρου μου, κάτω εἰς τὴν χυλὴν τῆς σχολῆς των πυκνὴ ὄμας ἀμπάτηδων, περιδεδεμένας ἔχοντες τὰς κεφαλὰς καὶ τὰς χεῖρας διὰ λευκῶν μανδηλίων, καὶ ἤρχισαν νὰ μὲ κυττάξουν ἐπιμόνως, χειρονομοῦντες καὶ μειδιῶντες σαρκαστικῶς. Μίαν τοιαύτην ὕβριν δὲν τὴν ἐδέχετο εὐκόλως ἕνας ἐνδοξὸς νικητὴς μιᾶς μεγάλης μάχης. Ἐν ἀκαρεῖ τὸ ζεῦγος τῶν ὑποδημάτων μου ἐπέπεσεν ὀρητικῶς εἰς τὰς κεφαλὰς των. Ἦτοιμαζόμεν νὰ στείλω ἐναντίον τῶν διαβόλων ἐκείνων καὶ μίαν σαρακοφαγωμένην τράπεζαν, καὶ τὴν ξυλινὴν κλίνην, καὶ τὴν ἀχυρῆνην στρωμνὴν τῆς ἀκόμης, ἀλλ' οἱ ρασσοφόροι τὸ ἔστριψαν ἐγκαίρως, ἐγκαταλιπόντες ἔρημον ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τὸ ζεῦγος τῶν ὑποδημάτων μου καταβρεχόμενον ἐκ τῆς ρεούσης ἐκεῖ κρήνης τῆς αὐλῆς. Καὶ παρήλθε μονότονος ἡ ψυχρὰ ἐκείνη ἡμέρα ἐν τῷ στενῷ χώρῳ τοῦ ἀριθμοῦ 25, καθ' ἣν ἕκαστον κρούσιμον τοῦ κώδωνος μοὶ ἀπέσπα κ' ἕνα στεναγμὸν. Μὲ πόσῃ λύπῃ ἠτένισα διὰ μέσῳ τῶν θαμβῶν ὕλων τοῦ παρθύρου μου τὴν τελευταίαν ἀκτίνα τοῦ ἡλίου σβυνομένην πέραν εἰς τὰ βουνά, καὶ τὴν σκοτίαν τῆς νυκτὸς διαδεχομένην σχεδὸν ἀμέσως τὸ ἀμυδρὸν φῶς τοῦ λυκόφωτος, ἐνῶ ψηλὰ εἰς τὸν οὐρανὸν ὑπεξέφευγον δειλοὶ ὀλίγοι ἀστέρες διὰ μέσου τῶν πυκνῶν μαύρων συννέφων. Ποσάκις ἔκτοτε, ὡς ἐκείνην τὴν νύκτα δυστυχῆς ἐν τῷ βίῳ μου προσηλώσας ἀπελπι βλέμμα πρὸς τὴν γλυκεῖαν μαρμαρυγὴν των, ἠσθάνθην ἐλαφρυνομένην τὴν καρδίαν μου. Ἄ! ἡ ἐνατένισις ἐνὸς ἀστέρος ἐνσταλάζει περισσοτέραν ἀνακούφισιν εἰς πονοῦντα στήθη, ἀπὸ πάσαν ἄλλην καταφυγὴν ἐν τῷ ἐπιγαίῳ κόσμῳ...

Μετ' ὀλίγον βαρέα βήματα ἤχησαν εἰς τὸν διάδρομον.

τὸ κλειθρον τῆς θύρας ἐνέδωκε, καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς ὁ μπάρπα Νασάκιας, κομίζων ἕνα τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου, μίαν φιάλην ὕδατος, καὶ μίαν λυχνίαν, ἀμυδρὸν ἀναδιδουσαν φῶς ἐντὸς τῆς πενθίμου φυλακῆς μου. Καὶ ὕστερα ἡ θύρα ἐκλείσθη πάλιν μετὰ θλιβεροῦ τριγμοῦ, καὶ ἡ πένθιμος σιγὴ ἀντικατέστη ἐκ νέου ἐντὸς τοῦ ἀραχνιασμένου ἐκεῖνου δωματίου, ἀπαισιῶς διακοπτομένη ὑπὸ τῶν τρομάκτικων πηδημάτων ἀπείρων ποντικῶν, οἵτινες ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν ρωγμῶν τοῦ τοίχου ἔτρεχον καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τοῦ πατώματος περίτρομοί ἐκ τῆς ἀσυνήθους λάμπειας τῆς λυχνίας. Καὶ ἐξηπλωμένος ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἐκεῖνης κλίνης, ἀκίνητος, φοβισμένος, τρέμων ἐκ τοῦ ἐλαχίστου θορύβου — τοῦ πενθίμου θορύβου τῆς ἐρημίας, ὅστις γεννᾷ τὸν πεφοβισμένον ἐκεῖνον παλμὸν εἰς τὴν παιδικὴν καρδίαν — συνεσπειρώμην περισσότερον πρὸς τὸν ψυχρὸν τοίχον. Πόσον ἐπεθύμησα τότε τὸν μεγάλον θερμὸν θάλαμον τῶν συμμαθητῶν μου μὲ τὰς θερμάς, θερμάς κλινὰς τῶν, καὶ μὲ τὸν γλυκύν, ἤσυχον ὕπνον τῶν. Καὶ ὁ νοῦς μου, προδιατιθέμενος πρὸς γλυκύτερας πτήσεις ἀπὸ τὴν θλιβερὰν πραγματικότητα, ἤτις μὲ περιέβαλλε, μοὶ παρουσιάζε προ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὸν ἀγροτικὸν οἶκόν μου τοῦ χωριοῦ μας, τὸν ὁποῖον ἐθέριμαι ζωηρὰ σπινθηροβολοῦσα ἡ πατρικὴ ἐστία, περίξ τῆς ὁποίας ἠκούοντο τόσα γλυκὰ, γλυκὰ λόγια, τόσα μαγικὰ παραμύθια, μὲ φοβεροῦς δράκοντας, μὲ φοβερωτέρας λάμιας, μὲ ὠρατὰ βασιλόπουλα, μὲ ὠραιότερας βασιλοπούλας, ἐνῶ ὁ βορριάς ἐβογοῦσε, ἐβογοῦσε ἔξω ὀργίλος, μὴ δύναμενος νὰ εἰσδύσῃ μὲ τὴν ψυχρὰν πνοὴν τοῦ ἐντὸς τῆς οἰκογενειακῆς ἐκεῖνης εὐτυχίας. Καὶ τίς οἶδεν, ἂν ἐκεῖνη τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ νοῦς μου ἔφερε ζωηρὰν, πιστὴν ἐνώπιόν μου τὴν θελητικὴν εἰκόνα τῆς ἀγροτικῆς ἐκεῖνης σκηνῆς, τίς οἶδεν ὁ νοῦς τῆς μητέρας ἂν δὲν ἔφευγε τόσα βουναὶ καὶ τόσας θαλάσσας διὰ νὰ πτερυγίσῃ πλησίον τοῦ τέκνου τῆς. Τοῦ τέκνου τῆς! τοῦ ὁποίου ἂν ἐλάνθανε τὰς ἀνοησίας, τὰς τρέλλας, καὶ τὴν ἐλεεινὴν φυλάκισίν του, πόσους στεναγμούς, καὶ πόσα δάκρυα θὰ ἔχυνεν ἐκεῖ παρὰ τὴν ἐστίαν, ὅπου ἔπλεκε σιγὰ σιγὰ τὴν κάλτσα τῆς. Ἄ! ἕνα τοιοῦτον διαλογισμὸν ποτὲ δὲν τὸν ἤθελα. Ὅλοι ἤμποροῦσαν νὰ τὸ μάθουν, ὅλο τὸ σχολεῖον, ὅλος ὁ κόσμος, καὶ αἱ μικραὶ ξανθαὶ Ἀρσακειαῖδες ἀκόμα, ἀλλὰ νὰ τὸ μάθῃ ἡ μητέρα, ἡ μητέρα, θὰ προὔτιμων νὰ μὴ ζῆσω οὐδὲ στιγμὴν. Νὰ πικραθῇ ἡ λευκὴ ἐκεῖνη κεφαλή, ἡ λευκανθεῖσα ὑπὸ τῶν φροντίδων τοῦ βίου, ἤτις τίς οἶδεν ὅποια ροδιναὶ ὄνειρα μέλλοντος νὰ ἔπλαττε διὰ τὸ τρελλόν, τὸ ἀθλιὸν τέκνον τῆς. Καὶ ἡ καρδία μου συνθλιβεῖσα ὑπὸ τῶν ἀναμνήσεων αὐτῶν καὶ τῆς πικρᾶς συναισθησέως μου ἐταράσσεται βιαίως εἰς τὰ στήθη μου, καὶ κύψας τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τοῦ ξηροῦ προσκεφάλου τῆς κλίνης ἔκλαψα διὰ πολλὴν ὄραν πικρὰ δάκρυα μετάνοιας. . . . Ὅταν συνῆλθον πλέον, καὶ ἀνῆγειρα καὶ τὴν κεφαλὴν, εἶδα τὴν θύραν ἀνεφγμένην, καὶ τὸν ἐπιμελητὴν μου κύπτοντα πρὸ τῆς κλίνης μου. Εἶχεν ἔλθῃ τόσον σιγὰ, κρυφίως, παρὰ τὴν ρητὴν διαταγὴν τοῦ διευθυντοῦ μας, νὰ μὴ μὲ πλησιάσῃ κανεὶς καθ' ὅλην τὴν κατάδικήν μου, ὅστε δὲν τὸν ἠνόησα. Δὲν μοῦ εἶπε τίποτε, ὡς πάντοτε. Ἀπὸ τὸ συντετριμμένον ἐκεῖνο στήθος δὲν ἀνήρχοντο εἰς τὰ χεῖλη κοιναὶ φράσεις καὶ τετριμμένα λόγια. Ἐκάθησε σιμά μου καὶ μ' ἐθώπευε διὰ τῆς χειρὸς του, ἐνῶ δύο χονδρὰ δάκρυα ἀνεληθόντα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του κατρεκύλησαν ἐπὶ τῆς χειρὸς του, δι' ἧς ἐκράτει τὸ χρυσόδετον ἐκεῖνο εὐαγγέλιον. . . . Πόσα ἐλέγομεν ἐν τῇ μακρᾷ μας ἐκεῖνη στιγμῇ, καὶ πόσον θερμὰ, ἀγνά, εὐτυχῆ, ἦσαν τὰ δάκρυα ἐκεῖνα!

Ἄλλ' αἰφνης ἠκούσθησαν εἰς τὸν διάδρομον βαρέα βήματα. Τὸν ὤθησα τότε διὰ τῆς χειρὸς, καλῶς γνωρίζων ὅποιας συνεπειᾶς ἠμποροῦσε νὰ ἔχῃ μία παράβασις τῶν διαταγῶν τοῦ διευθυντοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφρασε νὰ ἐξέλθῃ,

ὅτε ἡ σοβαρὰ μορφή τοῦ συννεφιασμένου, τοῦ διευθυντοῦ μας, ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν. Ἐγύριζε, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ὁ ἰδιότροπος, ὁ σοβαρὸς αὐτὸς ἀνθρώπος, καὶ τὴν νύκτα ἀκόμη, ἀνὰ τοὺς διαδρόμους τοῦ καταστήματος ἐπιθεωρῶν τὰ πάντα, καὶ ἐκεῖνην τὴν νύκτα τὸ φῶς ἴσως τῆς θύρας θὰ τὸν ἔφεραν ἕως ἐκεῖ. Μ' ἕνα σοβαρὸν, ψυχρὸν βλέμμα τοῦ ἀπεστόμωσε πᾶσαν καταφυγὴν δικαιολογήσεων. Ἐπῆλθεν ὀλίγων στιγμῶν σιγῇ, καθ' ἣν ἠσθάνομην ἐξωγκουμένην τὴν καρδίαν μου. Τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς λυχνίας πίπτον πενθίμως ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς κεφαλῆς τοῦ ἐπιμελητοῦ μου καθίστα τὴν ὄψιν του ὠχρότεραν. Αἰφνης ἡ βαρεῖα φωνὴ τοῦ διευθυντοῦ ἀντήχησεν ὡς φωνὴ κόρακος, ἐν μέσῳ τοῦ ἐρήμου ἐκεῖνου δωματίου.

— Κύριε ἐπιμελητὰ! εἶπε, παρέβητε τὸ καθήκόν σας, ἀπειθήσαντες εἰς τὴν διαταγὴν τῆς διευθύνσεως. Ἡ θέσις σας ὡς ἐπιμελητοῦ δὲν εἶνε ἀνεκτὴ πλέον εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον. Αὐριο τὸ πρωτὶ ἠμπορεῖτε ν' ἀπέλθῃτε. . .

Καὶ δι' ἀξιοπρεποῦς κινήματος στρατηγοῦ πρὸς ὑποδεέστερον μᾶς ἔστρεψε τὰ νῶτα. Ὅταν ἐμείναμεν μόνοι τὰ δάκρυά μου ἔρρεον ἀφθονά, τὰ χεῖλη μου δὲν εὕρισκον λέξιν ν' ἀρθρώσωσιν. Ἐκεῖνος ἔστεκεν ἐκεῖ ἔμπροσθέν μου, ἀπολιθωμένος, ἀφωνος, μὲ τὸ πρόσωπον ὑψηλὰ, μὲ μίαν λάμψιν ὑπερηφανείας εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐπὶ τῆς τραπέζης ἡ λυχνία ἐμουρμούριζεν ἠσυχῶς, διαχέουσα ὀλονὲν ἀμυδρότερον τὸ φῶς ὀλόγουρα. Εὐρέθημεν ὁ εἷς εἰς τὴν ἀγκαλίαν τοῦ ἄλλου. . .

Τὸ φίλημα μας ἐκεῖνο ὑπήρξε τὸ κύκνειον ἄσμα τῆς φιλίας μας.

Τὴν πρωτὴν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ ἐκπαιδευτήριον. Δὲν τὸν εἶδον πλέον. Τίς οἶδεν εἰς ποῖον ξηρὸν βράχον τῆς ζωῆς νὰ συνετριβῇ ἡ εὐγενὴς καρδία του! Τὸ μόνον δῶρόν του, τὸ χρυσόδετον ἐκεῖνο εὐαγγέλιον, τὸ λείψανον ἐκεῖνο τῆς εὐτυχίας του, προσπίπτει πάντοτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου. Καὶ εἰς τὰς πτωχὰς του σελίδας πόσας φορές, συντετριμμένος ὑπὸ τὸ βάρος τῆς δυστυχίας, δὲν ἀνεῦρον τὴν γαλήνην τῆς καρδίας μου, καὶ δὲν ἐσῆκωσα γλυκύ, εὐελπι τὸ βλέμμα εἰς τὸν οὐρανόν! . . .

ΥΓΙΕΙΝΗ

Τὸ βούτυρον εἶνε μίγμα τῆς λιπαρᾶς οὐσίας τοῦ γαλακτος καὶ μικρᾶς ποσότητος τυρίας καὶ ὄρου γάλακτος. Τὸ βούτυρον εὐκόλως ἀποσυντίθεται καὶ ταγγίζει διὰ τοῦτο, ἵνα συντηρηθῇ, ἀλατίζουσιν αὐτό.

Αἱ πεπτικαὶ ιδιότητες τοῦ βουτύρου ἐξαρτῶνται πρὸ πάντων ἐκ τοῦ προσφόρου καὶ τῆς μὴ νοθεύσεως αὐτοῦ. Εὐκολώτερον πέπτεται τὸ ἀνάλατον βούτυρον. Οἱ πάσχοντες ὑπὸ νοσημάτων τοῦ στομάχου δὲν δύνανται νὰ πέψωσιν αὐτὸ μόνον ἀλλ' ἠνωμένον μετ' ἄλλων οὐσιῶν.

Τοῦ βουτύρου μεγάλῃ γίνεται χρῆσις εἰς τὴν μαγειρικὴν. Μὴ λησμονώμεν ὅμως ὅτι ἐν μεγάλῃ ποσότητι προστιθέμενον καθιστᾷ δυσπέπτους τὰς τροφὰς.

Τὸ βούτυρον εἶνε τύπος ἀναπνευστικῆς τροφῆς, ἔχει διὰ τοῦτο μεγάλῃ ἀξίαν· χορηγούμενον εἰς λυμφατικὰ καὶ χοιραδικὰ παιδιὰ ὠφελεῖ μεγάλως αὐτὰ.

Πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐπειράθησαν ν' ἀντικαταστήσωσι τὸ βούτυρον δι' ἄλλων λιπαρῶν ζωϊκῶν οὐσιῶν. Ἐν τούτοις τὰ ἐπιτευχθέντα προϊόντα οὐδαμῶς δύνανται ν' ἀντικαταστήσωσι τὸ βούτυρον.

Dr

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

Κυρίαν Κατίναν Θ. Καρανικολοῦ καὶ κκ. Θεόδωρον Τρίσταν, Ἄθων. Παναγιωτάκη καὶ Εὐστάθιον Ποπέσκον. Συνδρομαὶ ὅμων ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — κ. Φώτιον Φωτόπουλον. Ἐλήφθησαν δρ. ἔτι β, ἀντίτιμον 250 φύλλων «Ἀπομνημονευμάτων». Ἐγράφμεν. — κ. Λ. Ἐυσάλην. Ἐλήφθησαν φρ. χρ. 14. Ἐγράφμεν. — κ. Κ. Γ. Παναγιῶτην. Φύλλα «Ἐκλεκτῶν» ἀπ' ἀρχῆς ἀπεστάλησαν. — κ. Κωνστ. Μηλλιαρέκη. Εἰς τὸ ἔξῃ: θ' ἀποστίλλονται φύλλα 33. Περιοδικὰ ἀπεστάλησαν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου.